

Jugoslovanska vlada objavila proklamacijo

Izrekla se je za neodvisnost od Moskve, ustanovitev balkanskega bloka in kooperacijo na podlagi enakopravnosti. Program bo predložen kongresu komunistične stranke

Belgrad, 1. jul.—Vlada maršala Tita je objavila nadaljnjo proklamacijo, v kateri je naglasila narodno neodvisnost od Moskve, potrebo ojačanja armade za zaščito svobode in neodvisnosti jugoslovanskega ljudstva, se izrekla za ustanovitev balkanskega bloka in združitve ljudstev Jugoslavije, Bolgarije in Albanije na osnovi načela enakopravnosti.

"Neodvisnost jugoslovanskega ljudstva," pravi proklamacija, "je pogoj korakanja po poti v socializem in splošni napredek."

Vlada je namignila, da je pripravljena sodelovati z vzhodom in zapadom, zaeno pa je ponudila oljino vejico Moskvi. Izjavila je, da je za ojačanje in razvoj kooperacije s Sovjetsko unijo in ljudskimi demokracijami v državah v sovjetski sferi vpliva.

Deklaracije so vključene v program, ki bo predložen petemu kongresu jugoslovanske komunistične stranke, ki bo 21. julija. Program je objavila Borba, glasilo stranke, nekaj ur potem, ko je stranka zavrnila obdolžitve Koninforme, da so se maršal Tito in drugi komunisti izneverili Marks-Leninovi liniji, da se hočejo nasloniti na zapadne sile in da izvajajo zmotno notranjo in zunanjo politiko. Izjavili so, da so obdolžitve brez podlage.

Voditelji stranke so tudi zaničali trditve, da jugoslovanski detektivji so vedno za petami sovjetskimi agentov. Nekateri izmed teh agentov se sploh niso identificirali pri jugoslovanskih oblasteh. Proklamacija zanika, da je Jugoslavija pripravljena dati koncesije imperialistom in da je zavrnila načela komunizma.

Zbiranje ameriških letal v Nemčiji

Demonstracija močnosti letalske sile

Washington, D. C., 1. jul.—Poveljstvo letalske sile je v seriji odredb razkrilo, da se bodo letala zbirala v Nemčiji. Zbiranje je v odredbah označeno za "berlinske operacije." Očiten namen je opozorilo Rusom, da Amerika ima močeno letalsko silo in da se zapadni zavezniki ne bodo umaknili iz Berlina zaradi ruske blokade zavezniških predelov tamkaj.

Več bombnikov tipa B-29 je že v Nemčiji. Raketna letala tipa F-80A bodo odletela v Nemčijo z letališča pri Selfridgu, Mich., pod vodstvom polkovnika Davida S. Sehillinga. On se je izkazal kot junak v drugi svetovni vojni. Sestrelil je 27 nemških letal v bitkah v zraku in uničil osem na tleh.

Mornarični department je istočasno naznanil, da bo ameriški letalonosilec odrinil proti Angliji iz cone Panamskega prekopa. Na svojem krovu bo imel čez sto letal. Letalonosilec se bo ustavil v Glasgowu, Škotska. Letala bodo iz Glasgowa odletela v ameriško okupacijsko cono v Nemčiji.

Amerika je poslala več transportnih letal v Nemčijo za dovažanje živil in drugih potrebščin iz Frankfurtu in zapadne predele Berlina, odkar so ruske vojaške oblasti odredile blokado in ustavile železniški promet. V Washingtonu objavljeno naznanilo pravi, da je čez sto letal udeleženi v dovažanju živil.

Amerika se pogaja z Jugoslavijo

Titova vlada bo morda dobila \$30,000,000

Washington, D. C., 1. jul.—Poročilo pravi, da bo kmalu sklenjen dogovor med Ameriko in Jugoslavijo v zvezi s finančno kupčijo. Ako bo prišlo do sporazuma, bo Titova vlada v Belgradu dobila okrog \$30,000,000 od Amerike.

Pogajanja med Ameriko in Jugoslavijo glede sklenitve dogovora so morda odmev deklaracije Kominforme, s katero je udarila maršala Tita in druge voditelje jugoslovanske komunistične stranke. Uradni ameriški krogi z zanimanjem in pozornostjo opazujejo odprto Titovo izjavljanje Kominforme. Doslej še niso razkrili, ali je to izjavljanje povezano s pogajanjem glede sklenitve finančne kupčije med Ameriko in Jugoslavijo.

Amerika že več mesecev pritiska na Jugoslavijo, naj ji plača \$20,000,000 za lastnino ameriških državljanov, katero je Titova vlada zasegla. Maršal Tito na drugi strani zahteva jugoslovansko imetje v vrednosti čez \$50,000,000, katero je Amerika "zamrznila" l. 1941, da ni prišlo v očiščenje roke.

Pred enim mesecem je jugoslovanska vlada dala razumeti Ameriki, da je za izravnavo vprašanja povračila za zaseženo ameriško imetje. Vsota naj bi bila \$20,000,000. Ako bo kupčija sklenjena, bo Amerika vrnila Jugoslaviji "zamrznjeno" premoženje.

V Washingtonu prevladuje mnenje, da se bo Tito obrnil na zapadne sile za pomoč, ako se bo trenje med njim in Kominformo poostro. Uradniki državnega departamenta čakajo na poročilo Cavendisha Cannona, ameriškega poslanika v Belgradu, ki je na poti v Washington. Poslanik bo predložil poročilo predsedniku Trumanu.

Nemški ekonomski naslovili spomenico ameriški vladi

Frankfurt, Nemčija, 1. jul.—Nemški ekonomski so naslovili poslanico ameriški vojaški vladi z apelom, naj določi \$400,000,000 za financiranje dovoza in izvoza blaga. Naglasili so, da bo ta vsota omogočila stabilizacijo ekonomije v skupni ameriško-britski okupacijski coni. "Nemško ljudstvo ne more razumeti, zakaj ne morejo člani ameriške in britske vojaške vlade rešiti perečih problemov po treh letih končanja sovražnosti," pravi poslanica.

KITAJCI NISO HVALEŽNI AMERIKI ZA FINANČNO POMOČ

Šanghaj, Kitajska, 1. jul.—Protiameriški sentiment se širi na Kitajskem. Očituje se v demonstracijah dijakov, profesorjev in delavcev, čeprav Amerika meče milijone dolarjev v deželo in podpira vlado diktatorja Kaišeka. Američani na Kitajskem niso zadovoljni in naveličali so se zapostavljanja. Demonstracije proti Ameriki so dosegle višek v Peipingu. Dijaki niso hoteli sprejeti ameriških živil. Podprli so jih profesorji na univerzi v Peipingu.

Kitajci, zlasti intelektualci, se jeze, ker Amerika podpira tudi Japonsko. V tem vidijo poskus dviga Japonske kot vojaške sile na Daljnem vzhodu, da bi postala baza za operacije proti Sovjetski uniji, če bo izbruhnila nova vojna. Kaišekova vlada je skušala ovirati protiameriške demonstracije, dokler ni dobila dodatne finančne pomoči. Zda, ko ji je pomoč zagotovljena, je dala razumeti, da ne odobrava ameriškega programa za Japonsko. Američani trdijo, da bi bila Kitajska že na poti okrevanja in postala vodilna sila v Aziji, če bi ameriško pomoč pravilno izkoristila. Takega izgleda ni. Kaišekova vlada ne more kljub ameriški pomoči končati civilne vojne in stopiti na pot ekonomskega okrevanja.

Domače vesti

CITATELJEM

Radi praznika Neodvisnosti Prosveta v pondeljek ne izide.

Iz Clevelanda

Cleveland. — Umrla je Mary Labinjan, rod. od Istrijanka, stara 52 let, v Ameriki 28 let. Zapuščala sina in hčer. Pri družini Andrew Bergant in Euclidu so se oglasile rojenice in pustile proročenke. — V kolegiju Swarthmore v Pennsylvaniji je gradil Henry A. Gorjanc, sin družine Andy in Theresa Gorjanc iz Collinwooda.

Nov grob na zapadu

Los Angeles, Cal. — Dne 19. maja je umrl John Kurelich, član društva 462 SNPJ, doma iz Razdrtega, občina Severin pri Kolpi, v Ameriki od 1903. Delal je po zapadu kot rudar, leta 1926 pa se je z družino preselil v Los Angeles. Poleg žene in otrok zapuščala tudi sestro.

V bolnišnici

La Salle, Ill. — V bolnišnici se nahaja Frank Setinc, Fred Malgai pa se je vrnil iz bolnišnice, kjer je bil operiran.

Britske čete zapustile Palestino

Vojaška okupacija formalno zaključena

Hlafa, Izrael, 1. jul.—Zadnje britske čete so zapustile Palestino večer. Edini britski vojak, ki so še ostali v deželi, so v uniformah arabske legije transjordanske kralja Abdullaha. Formalna britska okupacija Palestine je bila zaključena večeraj popoldne. Britska zastava, ki je vihrala na stolpu v pristaniščnem delu Haife, je bila odstranjena. Na njenem mestu je zaplapolala zastava Izraela, židovske države v Palestini.

Nekaj minut po odstranitvi zastave se je general Gordon A. MacMillan, poveljnik britskih čet, vkrcal na parnik in obrnil hrbet Palestini. To je bilo znamenje končanja britske okupacije Palestine.

Židje ne morejo verjeti, da se je Velika Britanija v resnici odpovedala Palestini. Nekateri izražajo bojazn pred povratkom britskih čet. Židje bodo imeli še težave z arabsko legijo, katero so izvežbali Angličani in v kateri je mnogo angleških častnikov in vojakov.

Konflikta ne bo v Berlinu

Mnenje poljskega zunanjega ministra

Variava, Poljska, 1. jul.—Zunanji minister Zigmund Modzielewski je izrazil mnenje, da ne bo prišlo do oboroženega konflikta med zapadnimi silami in Rusijo v blokiranem Berlinu. "Uverjen sem, da bo zdrav razum razsojal," je dejal pred časniki. Vprašan je bil, naj komentira konflikt med Rusi in zapadnimi silami v Berlinu, kjer so ruske oblasti ustavile železniški promet.

Modzielewski je izrazil upanje, da bo deklaracija, objavljena v Varsavi zadnji teden, prispevala k rešitvi nemškega problema. Podali so jo zunanji ministri Rusije, Poljske in šestih drugih držav v vzhodni Evropi.

Zunanji ministri so se izrekli za demilitarizacijo Nemčije na podlagi sporazuma med štirimi velesilami, ustanovitev vsenemške demokratske vlade in sklenitve mirovne pogodbe z Nemčijo, ki naj bi omogočila, da vseh okupacijskih čet v enem letu po podpisu pogodbe s soglasjem s potpisadskimi dogovori. Predlagali so tudi kontrolo težkih industrij v Porurju in območju štirih velesil. Porurje je v britski okupacijski coni.

Ameriški zastopnik razrešen dolžnosti

Državni department ga pozval domov

Washington, D. C., 1. jul.—Coert du Bois, ameriški reprezentant v komisiji Združenih narodov, kateri je bila poverjena preiskava konflikta med Holandijo in Indonezijo, je bil razrešen dolžnosti. Državni department ga je pozval domov in kot razlog omenil rahlo zdravje reprezentanta. Dostavil je, da Du Bois ne bi bil razrešen dolžnosti, ako bi bil zdrav.

Diplomatični krogi v Washingtonu pravijo, da razlog je le preteza. Pravi vzrok odpoklica je protest holandske vlade, ki je obdolžila Du Bois, da je zavzel prijateljsko stališče napram Indoneziji in kritiziral holandske čete, ki zatirajo odpor domačinov.

Državni department bo imenoval drugega reprezentanta. Pohvalil je Du Bois in naglasil, da je dosti prispeval k prizadevanjem za doseg sporazuma med Holandijo in indoneško republiko.

Du Bois je bil tarča kritike v Haagu, Bataviji in Washingtonu. Holandska vlada je vložila pritožbo proti Du Boisu pri ameriškem poslaniku v Haagu. Holandski poslanik Eelco van Kleffens v Washingtonu je pritiskal na državni department, naj odpokliče Du Bois, ker se je postavil na stran Indonezije v konfliktu s Holandijo.

Holandija hoče obdržati svoj imperij. Domačini se bore za neodvisnost Indonezije. Du Bois je dal razumeti, da simpatizira z njimi. Vlada indoneške republike trdi, da Amerika in Velika Britanija podpirata holandski imperializem v Indoneziji.

Unija CIO preklicala stavko

Veljavnost sedanje pogodbe podaljšana

Chicago, 1. jul.—Unija United Farm Equipment Workers CIO je preklicala stavko proti International Harvester Co. V stavki, ki je bila oklicana v torek, je bilo udeleženi 35,000 delavcev.

Prekleto stavke je bil naznanjen po konferenci med reprezentanti unije in kompanije v hotelu Congress. Razgovori so trajali dvajset ur in rezultirali v doseg sporazuma.

Stavkarji so izvajali zvišanje plače za enajst centov na uro. Besednik kompanije je dejal, da je bila veljavnost sedanje pogodbe podaljšana. Gerald Fiedle, vodja unije, je rekel, da je bila stavka uspešna in unija je izvajala zmago. Dostavil je, da se bodo vsi stavkarji vrnili na delo danes.

POMANJKANJE PREMOGA SE OBETA PRED ZAKLJUČENJEM LETA

Washington, D. C.—Produkcija mehkega premoga pada in vse kaže, da bo nastalo pomanjkanje pred zaključitvijo tega leta. Pričakuje se, da bo padec znašal povprečno 13,000,000 ton na teden odsej do 31. decembra.

Nobenega izgleda ni, da se bo produkcija povečala. Poučeni krogi v Washingtonu trdijo, da bo pomanjkanje premoga znašalo najmanj 75,000,000 v zimskih mesecih.

Produkcija v prvih šestih mesecih tega leta je znašala 250,000,000 ton, 35,000,000 ton manj nego v isti dobi lanskega leta. Amerika je imela lani dovolj premoga za kritje potreb, ne pa rezerve.

Ogromni porabi premoga za produkcijo električne sile se pripisuje vzrok za pomanjkanje. Vprašanje je povečanje produkcije premoga. Lansko leto je produkcija premoga znašala 620,000,000 ton.

Američani bodo ostali v Berlinu, pravi Marshall

Državni tajnik izdal deklaracijo v bolnišnici. Ruska blokada Berlina se nadaljuje

Washington, D. C., 1. jul.—Državni tajnik George C. Marshall je dejal, da bodo Američani, kakor tudi Angličani in Francozi, ostali v Berlinu in da se ne bodo uklonili Rusom, ki jih skušajo potisniti iz mesta. To izjavo je podal v bolnišnici, v kateri se je podvrget zdravniškemu pregledu. Naglasil je, da bo Amerika prešetala vsa vprašanja in probleme, katere je potisnila v ospredje ruska blokada bivše nemške prestolnice.

"Mi smo v Berlinu v soglasju z dogovori med vladami okupacijskih držav," pravi Marshall v izjavi. "Sovjetska blokada zapadnega Berlina je potisnila v ospredje temeljna vprašanja, ki morajo biti rešena."

Odločili smo se za maksimalno uporabljanje transportnih letal za dovažanje živil in drugih potrebščin prebivalcem v blokiranem predelu Berlina.

Diplomatični krogi vidijo v Marshallovi izjavi znamenje odločne akcije zapadnih držav proti sovjetom. Izgleda, da bo poslan oster protest Moskvi proti blokadi, katero je odredil maršal Vasilij D. Sokolovski, poveljnik ruskih sil v Nemčiji, pred desetimi dnevi.

Berlin, 1. jul.—Konvoj 200 ameriških in britskih transportnih letal je letel iz Berlina na pomoč izoliranim prebivalcem v zapadnem Berlinu. Mobiliziran je bil za dovažanje živil prebivalcem. Amerika je poslala 125 transportnih letal v Nemčijo in nadaljnja so na poti.

Britski vojaški častnik v Hamburgu je naznanil, da so Rusi ustavili plovo ladij na reki Elbi. Prej so dovolili nekaterim ladjam prihod v Berlin. Ustavitev plovo ladij na reki je poostrevala blokado.

Rusi so prej naznanili, da bodo olajšali blokado. Naznanilo je komentiral polkovnik Frank L. Howley, poveljnik ameriških čet v Berlinu. Dejaj, da "mi hočemo dejanja, ne besed."

Maroko apelira za zaščito

Teror divja pod špansko nadvlado

Lake Success, N. Y., 1. jul.—Maroški nacionalisti so apelirali na organizacijo Združenih narodov za zaščito in rešitev izpad španskega kolonialnega jarma. Apel je dobil Trygve Lie, generalni tajnik Združenih narodov, od narodne reformistične stranke v Maroku.

"Španske čete so streljale na mirne demonstrante v Maroku in aretirale več sto oseb," pravi apel. "Zanikajo nam celo pravico do apeliranja na organizacijo Združenih narodov za pomoč. Vaša organizacija je še vedno naše upanje."

Naše ljudstvo je žrtve terorja pod špansko nadvlado. To dejstvo je mednarodna zadeva in spada pred organizacijo Združenih narodov. Ako bo sedanja situacija trajala, bo neizbežno vodila v odprto revoluto, ki bo ogrožala mir in varnost v tem delu sveta."

V smislu 99. člena čarterja Združenih narodov lahko Lie predloži zadevo članom varnostnega sveta v svrhu podvzetja akcije proti španski administraciji v Maroku.

Bolgarsko letalo pobegnilo v Turčijo

Istanbul, Turčija, 1. jul.—Letalo, ki je pobegnilo iz Bolgarije, je pristalo na tukajšnjem letališču. Z letalom je dospelo 20 Bolgarov, sovražnikov komunistov. Odlet so skušali preprečiti komunisti in v spopadu so bili ubiti pilot in dva člana posadke. Turška policija je z zaščitno zavoso pokrila letalo, ko je pristalo na letališču.

Enote grške armade porazile gerilce

Atene, Grčija, 1. jul.—Vojni minister Stratos je naznanil, da so enote grške monarhistične armade porazile gerilske sile v ljuti bitki in vzpostavile komunikacijsko zvezo na cesti med Janino in Prevezo, katero se gerilci prej pretrgali. Operacije enot grške armade so podpirala bojna letala. Ameriški častniki so svetovali poveljnikom grške monarhistične armade.

Clani unije glasujejo o oklicu stavke

New York, 1. jul.—Clani unije Association of Communication Equipment Workers CIO glasujejo o oklicu stavke proti Western Electric Co. Ernest Weaver, predsednik unije, je dejal, da je bilo glasovanje o oklicu stavke odredeno, ker je kompanija ignorirala pritožbe delavcev.

PROSVETA

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORE
JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$2.00 per year. Chicago and Cook County \$2.50 per year. Foreign countries \$11.00 per year.

Cena oglasa po dogovoru. Rokopisi člankov in manjših delov ne vračajo. Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo poljiteljstvu le v slučaju, če je priložil poljiteljstvo.

Advertising rates on agreement. Manuscripts of communications, and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Nelepa na vira, kraj, linija stila s Hattom

PROSVETA

2657 - 59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Boj med Belgradom in Moskvo

Mednarodna senzacija tega tedna je politična borba, ki je zadnje dni izbruhnila na dan med "Kominformo" in jugoslovansko komunistično stranko. Ta borba je treščila v svet tako nenadoma in s tako furijo, da je zasenčila tudi berlinsko krizo in vse druge dogodke. To vsaj v ameriški javnosti in nedvomno tudi v Evropi. Senzacionalnost tega dogodka je v tem, ker gre baje za Titov režim. Do zdaj so ga njegovi asortirani nasprotniki in sovražniki slikali kot golo lutko Moskve: režim, ki pokorno izvaja ukaze ruske vlade in politbiroja in obema služi kot golo orodje, brez lastne volje ali smernice in notranji in zunanji politiki. Ti ljudje, stoprocentni ali samo polovičarski pristaši republikaške zunanje politike, so sploh kazali Titov režim kot vzhodno repliko ruske sovjetske diktature na Balkanu in vsej vzhodni Evropi, novo Jugoslavijo pa ko stoprocentno rusko vazalko. Tito je bil po zadržili raznih antisovjetskih in antikomunističnih "ekspertov" sploh Stalinov glavni komorni sluga, njegov kronprince na Balkanu.

S to propagando je dan za dnem pitala svoje čitatelje Ameriška domovina, kakor so z njo pitali ameriško javnost tudi skoro vsi organi javnega mnenja. Zdaj pa tako presenečenje!

Izbruh te politične borbe med Kominformo (Komunistični informacijski urad s sedežem v Belgradu) in Titovim režimom, odnosno jugoslovansko komunistično stranko, pa postavlja na glavo vso to propagando. Če je verjeti časnarskim poročilom, baziranim na izjavi Kominforme, je slednja obtožila Titov režim vseh mogočih grehov od "trockizma", "izneverbe marksizma-leninizma" pa do "kuketiranja z zapadnim imperializmom." Zato je Kominforma jugoslovanske komuniste tudi "črtala" iz svoje srede, kakor tudi iz kroga "bratskih komunističnih strank," ki tvorijo informacijski urad.

Ker te "ekskomunikacijske" izjave še nismo čitali v celoti, marveč le časnarska poročila, ki so dostikrat konfuzna in površna, napisana v naglici, še ne vemo, kakšni so ostali grehi Titovega režima. Teh grehov je baje cela veriga, vsebujoča 3.000 besed. Pri tem naj poudarimo le to, ako bi bil Titov režim res tako lutka Moskve kakor je to trdila sovražno propaganda ves čas po vojni, bi gotovo ne prišlo do te borbe med prizadetimi komunističnimi strankami, odnosno med Moskvo in Belgradom.

Se bolj pa to propagando in klevetanje postavlja na glavo odgovor, ki ga je podala eksekutiva jugoslovanske komunistične stranke na izjavo Kominforme. Kakšen je ta odgovor v detajlih, bomo seveda morali še počakati, dokler ne pridejo listi iz starega kroga, kjer ga bomo lahko čitali v celoti. Ko pišemo te vrstice (v sredo), nam je znano le toliko, kolikor ta odgovor sumirajo ali komentirajo prve časnarske depeše iz Belgrada. Ta konfuzna poročila omenjajo, da Titov režim na vsej fronti zavrača obtožbe in očitke Kominforme in nanje odgovarja od točke do točke. Odgovor baje vsebuje 10.000 besed. V njem je rečeno, da obtožena stranka sploh ni imela prilike do zagovora predno je bila obsojena po Kominformi.

Kolikor je razvidno iz prvih poročil, nanašajočih se na odgovor Titovega režima, se je ta konflikt kuhjal za kulisami že nekaj mesecev. Politbiro v Moskvi ga je imel na rešetki že meseca marca. O tem so bile informirane vse komunistične stranke, ki tvorijo informacijski urad, razen jugoslovanske, čeprav je tam sedež Kominforme. Enako značilno je tudi to, da se zadnje seje Kominforme niso udeležili jugoslovanski zastopniki. Po implikacijah njih odgovora sodimo, da tega niso storili na lastno željo, marveč ker so jim bila vrata zaprta. Titov režim tudi očita Kominformi, da mu je delala krivico tudi s tem, ker je v svojem glasilu popolnoma ignorirala jugoslovansko petletko in delovni polet ljudstva.

Ta boj med Kominformo in jugoslovanskimi komunisti, med Stalinovim in Titovim režimom je po implikacijah v resnici eden najvažnejših mednarodnih dogodkov po vojni. Ni čudno, če je povzročil veliko presenečenje v vseh političnih in vladnih krogih zapada in gotovo tudi vzhoda. Ko so prišle prve vesti o "izobčevanju" Titovega režima, ki je ozko povezan z jugoslovansko komunistično stranko, katera je sploh njegova hrbenica, kakor je bila hrbenica tudi epopejske osvobodilne borbe med vojno in brez katere bi sploh ne bilo nove Jugoslavije — ko smo čitali prve vesti o tej borbi, smo mislili, da je vse to le premeten maneuver, naperjen proti mrzli vojni z ustvarjenjem konfuzije in iluzij ali političnega klorofoma v zapadnih državah. Sicer ni izključeno, da je to tudi namen Moskve in da si je v tem konfliktu med vzhodom in zapadom izbrala Jugoslavijo za daritveno jagnje: svojo "najbolj zvesto satelitko", kakor je do zdaj trdila sovražno propaganda. Pota svetovne politike so namreč čudna in fantastična, zlasti se v tem konfliktu med dvema svetovoma.

Če je bil že to namen Moskve ali pa kaj drugega, dejstvo vseeno je, da se ji je Titov režim drzno postavil po robu. V svojem odgovoru na obtožbe Kominforme ni napravil nobene "izpovedi" in "skesano priznal svoje grehe", kakor so po prvih vesteh prerovali razni politični "eksperti", da bo storil. Nekateri teh svedokov v tej deželi, še več pa v Italiji, so obdarjeni s tako telepatsko in prividi, da so sploh govorili in pisali, da je Tito misteriozno izginil, da o njem ni nikakega slišala, da je mogoče šel v Moskvo kot skesan grešnik, ali pa da je že — "likvidiran". Če se slednje še ni zgodilo, so Titovi dnevi vsakekor šteti, po mnenju teh svedokov in raznih Fotičev. Italijansko reakcionarno časopisje je v torko pisalo, da je v Jugoslaviji že izbruhnila civilna vojna, vsaj pa je bil v Belgradu oklican preki sod.

Senzacij lačni "svobodni tisk" in radijski poročevalci so vse te divje vesti pridno širili tudi v tej deželi in mnogi kalini so jim verjeli. Govorile so zlonamerne želje, ne pa treznost. Vse te divje govorice in želje so bile že naslednji dan postavljene na glavo, ko so prišla iz Belgrada poročila, da je tam vse mirno in normalno in da se je Tito vrnil s Bleda, kjer je bil na počitnicah.

Na delu za splošen na-predek in novo stranko

Johnstown, Pa. — Že dolgo časa se nisem oglašila v naši Prosveti, da bi poročala o naših društvenih in drugih aktivnostih. Lanskega septembra se je tu zbrala majhna skupina žensk in s pomočjo glavnih odborov Progresivnih Slovencev organizirala krožek št. 10 PS.

Dne 7. marca pa smo se članice, 14 po številu, udeležile zgodovinskega zborovanja v Yorku, Pa., na katerem je bila ustanovljena nova stranka. Dva dni pozneje pa me je pljučnica položila v posteljo. To pa ni dobro za gospodinjstvo in ne za društveno tajnico. Bolezen vrže človeka s tira in marsikaj gre narobe, toda po malem se bo že vse poravnalo.

Dne 15., 16. in 17. maja sem se s svojimi prijateljicami udeležila konvencije Progresivnih Slovencev, dasi sem bila slabega zdravja, tako da sem nameravala iti domov iz Clevelanda še pred zaključkom. No, sem pa potem še nekaj časa bila v postelji, sedaj pa se bolje počutim. Očitno me ne marajo v večna lovišča.

Prvi večer smo se ustavile pri Justini Snyder, katera je nam preskrbela prenočišča. Na tem mestu ji izrekam najlepšo hvalo. Nadaljnji dve noči pa smo bile vse pri Mary Gasar, kjer smo bile kot doma, kajti z njo se poznamo že vsa leta, odkar smo prišle v obljubljeni deželo, v kateri danes ni več tiste svobode, kot smo jo poznali pred leti. Po vojni so se menda zatekli v ZDA vsi fašisti in diktatorji.

Dne 2. junija pa smo šle štiri ženske iz 26. distrikta v Washington, D. C., kjer smo protestirali proti Mundt-Nixonovem predlogu. Protesta so se udeležili zastopniki iz vseh 48 držav. Iz države Californije je bil samo eden, iz Washingtona pa trije, ki so se pripeljali z letalom. Vožnja jih je stala \$1.000. Blagajnik in predsednik kluba "Wallace for President" iz države Washingtona sta se pred menoj izrazila z besedami: "Tukaj smo, čeprav je daleč do Washingtona."

30 zastopnikov iz Pennsylvanije je bilo spuščenih do naših dveh senatorjev, toda se nam ni pokazal ne prvi ne drugi. Prvi je bil "prezaposlen", Martin pa je bil odsoten s tajnikom vred, toda naša delegacija treh oseb ga je videla z balkona.

Dan poprej so washingtonski listi priobčili svariilo, naš senat dobro zapre vsa vrata in okna in policija se naj pripravi, ker je 10.000 komunistov na pohodu. Izkazalo pa se je, da je bil ta strah v sredi votel, ob kraju pa ga ni nič bilo, kajti bilo je vse mirno. Celotni kapitalistični list nam je dal priznanje, ker smo mirno demonstrirali. Imeli smo dobre voditelje in dobra navodila. Demonstracije in shoda se je udeležilo blizu 18.000 oseb. Pred kongresno palačo so nam policaji jemali Wallaceve znake. Mnogi smo jih na povelje odpeli, potem pa takoj zopet pripeli.

V imenu dva tisoč pennsylvanskih delegatov smo predložili našemu senatorju resolucijo proti Mundtovemu predlogu, tajniku senatorja Mayersa pa je delegacija odločno povedala, da zahteva, da nastopi senator proti temu predlogu.

Naj še poročam, da sva bili od tujakinega Wallacevega kluba izvoljeni dve članici za delegatini na narodno konvencijo, ki se bo vršila v juliju v Philadelphiji. Kaj pa ostale slovenske naselbine? Ali hočemo boj pri reakcij prepustiti drugim, ko je vendar dolžnost nas vseh, da pometemo z nazadnjakom, ki so usidrani v Washingtonu? Če nečemo, da izgubimo

Mi nismo nobeni svedoki, toda smo prilično sigurni, da bo Titov režim prebolel to krizo brez kakšne revolte. Tudi ne mislimo, da bo med Rusijo in Jugoslavijo prišlo do poslabšanja odnosov ali do kakšne napetosti. Zgodi pa se lahko, da bo politbiro dobil več respekta do Titovega režima, ker mu je v svojem govoru povedal, da je sicer iskren prijatelj in zaveznik Sovjetske Rusije, toda misli z lastnimi močmi, da zavrača krivico, da ve kaj je socializem in da ne bo nikomur služil kot lutka. — O tem se še pogovorimo.

Slika kaže razdejanje, ki ga je pustila za sabo velika poplava reke Columbie v Portlandu, Oregon, kjer je totalno uničila predmestje Vampori. Voditelji krajevnih uni CIO in ADF so zahtevali od meane vlade, da pomaga brezdomcem priti do začasnih stanovanj v hotelih in drugod. Delavstvo je organiziralo tudi svojo reliefno akcijo.

vse naše svoboščine, moramo delati za novo stranko.

Torej kljub temu, da imamo tudi v Johnstownu nekaj nazadnjakov, vendar pa ne spimo. Pristopite v naše vrste! Sedaj je čas, da gremo s polno paro na delo, kajti pozneje bo prepozno in lahko se bo marsikdo kesal, zakaj ni deloval za izvolitev Henryja Wallacea in senatorja Taylora.

Naj se povrnem h konvenciji Progresivnih Slovencev. Srečale smo se s starimi znankami in se spoznale z novimi. Pravilno je, da se vse napredne ženske združijo, da bodo lahko kljubovale vsem viharjem. Proti nazadnjakstvu je treba nastopiti solidarno in pozabiti morda na kakšne medsebojne spore. Srečala sem se z ženami iz vseh krajev te dežele, katere bom obdržala v najlepšem spominu. Upam, da se bomo še večkrat videli. V imenu vse naše delegacije pa se najlepše zahvaljujem Mary Gasar za izkazano gostoljubnost, prav tako Justin Snyder. Nadalje se zahvaljujem odbornikom P. S., zlasti gl. predsednici in gl. tajnici, kakor tudi Mary Medvešek. Bodite vse najlepše pozdravljene in upam, da se vidimo v Philadelphiji!

Mary Vidmar.

Na obisku v Detroitu

Detroit, Mich. — Sedaj ko je nastopilo toplo vreme, so na dnevnem redu tudi počitnice in potovanja. Ljudje potujejo po vseh krajih velike Amerike, da si ogledajo naravne lepote to postrane dežele.

Tudi v Detroitu imamo veliko zanimivosti, zato prihajajo tudi v našo mesto obiskovalci iz vseh delov Amerike. Dne 3. junija pa sta prišla k nam na obisk naša stara prijateljica Mary in Frank Tratinik iz Henryette, Okla. Svidenje je bilo prav veselo. Pri nas sta ostala dva tedna. Tu ji mi je prav ugajalo, posebno pa Slovenski narodni dom na John R., ker so bili vsi rojaki prijazni z njima. Peljali smo ju tudi v Slovenski delavski dom na zapadni strani. Tam sta srečala Antona Potočnika, s katerim se nista videla 23 let. Vsi trije so bili ginjeni, ko so si segli v roke.

Na dotični dan je bila nedelja in vršila se je seja gospodinjskega kluba SDD. Po seji pa so ženske pogrnile dve dolgi mizi in nanosile nanje razne dobrote. Prijazna mrs. Potočnik pa je po-

vabila mrs. Tratinik in mene k ženski družbi. Rade volje sva prisledli k mizi in ženske so nam prav imenitno pogostile. Najlepša hvala vam vsem za gostoljublje! Iskrena hvala tudi Tonetu Modicu in njegovi ženi Frances, prav tako rojaku Grlicu in njegovi ženi za veselo družbo. Tony Modic in mrs. Grlic sta obhajala tisto nedeljo rojstni dan, zato je bila zabava še toliko bolj prijetna. Prav lepa hvala tudi Ani in Urbanu Korunu, enako Frances Korsic, mrs. Cotman, rojaku Preglu in ženi ter vsem drugim za prijazno gostoljublje in zabavo. Prepričana sem, da boste ostali še dolgo v spominu našima prijateljicami, ker ste bili vsi tako prijazni z njima. Od nas sta se poslovila 17. junija. Upam, da se bodo še videli. Oba sta korajžna in pri moči. Podala sta se na dolgo pot tisoč milj v eno stran, dasiavno sta že v visokih letih. On ima že 79 let, ona 78. Pisala sta, da sta se srečno vrnila domov. Vse detroitske rojake in prijatelje prav iskreno pozdravljata.

Na koncu pa naj opozorim članice ženskega kluba SND na sejo 11. julija, začetek ob štirih popoldne.

Anna Serdoner.

Poletne priredbe Ameriškega slovenskega kongresa v zap. Penni

Pittsburgh, Pa. — Ameriški slovenski kongres v zapadni Penni je zelo aktivno na delu za novo stranko in prireja vsakovrstne priredbe v ta namen. To poletje se bodo vršili tudi številni pikniki v posameznih krajih zapadne Pennie pod avspicijo krajevnih odborov Ameriškega slovenskega kongresa.

17. julija — vrtna veselica na 1021 Oglethorpe st., Lawrenceville, Pittsburgh, Pa., začetek ob petih popoldne.

18. julija — piknik na prostoru Klee Picnic Grounds, Bellaire, Ohio, začetek ob eni popoldne.

1. avgusta — piknik, Peacock Inn, dve milj južno na Greensburg Pikeu, New Kensington, začetek ob dveh popoldne.

22. avgusta — piknik v Ambridge Boro parku, Ambridge, začetek ob dveh popoldne.

29. avgusta — piknik na Sugar Camp Groveu, Pittcairn rd., Pittcairn, Pa.

Dalje ima v načrtu piknik lokalni odbor v Donori, Pa., prav tako Slovenci v Allegheny Valleyju. Oba piknika se bosta vršila v avgustu in preostanek bo šel za naš radijski program "Keep America Free", ki ga oddajamo vsako nedeljo s postaje WLOA.

George S. Wuchnich, tajnik.

POROČILO ODBORA ZA SVOBODO TISKA

Poroča John Pollock, blagajnik

Iz Akrona, Ohio, sem prejel s priloženo vsoto \$106.50 sledeče pismo:

"Klub Slovenskega doma v Akronu je priložil \$100, nekaj članov društva št. 535 SNPJ \$6.50. To so prispevki, oziroma odgovor na vprašanje, 'Kaj pravijo člani SNPJ?' Ne samo člani SNPJ, pač pa vsak resnično ljubi pravi: 'Kaj bodo rekli, kadar se bo pisala zgodovina Slovencev v Ameriki, posebno zgodovina clevelandске naselbine?' 'Nelepa bo zgodovina kaplana Gabrovška, ki je med vojno pribežal v Ameriko ter hoče na hitro postati milijonar. Mož si pač misli, da je bolje imeti nebesa na tem svetu, kot pa čakati na posmrtno. Da se ta nelepa nakana ne posreči, bomo skrbeli ljubitelji napredne misli, ljubitelji naših listov, katere smo toliko let vzdrževali z žulji svojih rok. Zato bomo tudi v bodoče stali na braniku svobode vere, govora in tiska."

Da niso gornje besede samo prazen izraz na papirju, govore najbolje prispevki, katerih je lepo število; samo še par prispevkov in bo doseženih \$20.000!

Naslednji so poslali, odkar je bilo objavljeno zadnje poročilo:

Za ženski osek društva št. 138 SNPJ, Strabane, Pa., \$25; poslala Josephine Rožanc.

John Murnick, Forest City, Pa., poslali \$15 za društvo št. 124 SNPJ. John Mur iz Coverdale, Pa., nabral vsoto \$19 na seji društva št. 427 SNPJ.

Iz Girarda, Ohio, je poslal John Rovani \$50 za društvo št. 49 SNPJ. Društvo Novi dom št. 7 SDZ, Cleveland, Ohio, \$5, izročil Vincent Salmic.

Za Friendly Neighbors št. 65 SDZ, Wickliffe, Ohio, poslala mrs. Marie E. Rovani \$10.

Jurij Previc, Export, Pa., poslali \$13 za društvo št. 116 ABZ iz White Valleyja, Pa.

Mirko G. Kuhel iz glavnega urada Sansa, Chicago, Ill., poslali \$468.21 za sledeče: Podružnica št. 56 Sana, Milwaukee, Wis., \$60; društvo št. 639 SNPJ, St. Louis, Mo., \$25, in društvo št. 666 SNPJ, Toledo, Ohio, \$15.

Po \$10 so prispevali: Društvo št. 60 SNPJ, Lloydell, Pa.; društvo št. 114 ABZ, Johnstown, Pa.; društvo št. 114 Roundup, Mont.; društvo št. 145 SNPJ, Cliff Mine, Pa.; društvo št. 238 SNPJ, Mansfield, Ohio, in Frank Adrijanci, Cleveland, Ohio.

Po \$5: John Tokin, Pony, Mont., podružnica št. 24 Sana, Warden, Ill.; Workingman's Beneficial Union, Library, Pa.; društvo št. 536 SNPJ, Powhatan Point, Ohio; društvo št. 371 SNPJ, Cle Elum, Wash., in Thomas Mercina, Power Point, Ont., Canada \$3, v manjših vsotah \$10.34 in Frank Franko, Peoria, Ill., je nabral \$10.37.

Podružnica št. 30 Sana, Sharon, Pa., \$250 (izročeno tudi v glavnem uradu) za sledeče: Slovenski dom v Sharon, Pa., \$75, podružnica št. 30 Sana \$58.50; društvo št. 262 SNPJ \$10. Po \$6: Matt Bahor in Frank Garm.

Po \$5: Društvo Sloga št. 174 ABZ, Jack Jert, W. Middlesex, Pa.; Peter Yaklevich, Girard, Ohio; Anton Bogolin, Sharon, Pa.

Po \$4: Frank Kramar in John Pavlenich, oba iz Sharona, Pa.

Po \$3: Joe Garm Jr. in John Novak; eden \$2.50, 13 prispevkov po \$2 in 32 po \$1.

Anton Rednak, North Braddock, poslali \$25, prispevek odbora za Ameriško-slovenski dan v zapadni Pennsylvaniji.

Anton Prosen, East Moline, Ill., nabral vsoto \$52, za društvo št. 286 SNPJ \$25 in po \$5: Anton Prosen, Ignac Restic in Anton Klanek; po \$3: John Kus in Terezija Penca, eden \$2 in štirje po \$1.

Nabrano v uradu Enakopravnosti (izročila Julia J. Pirc) \$79.50 in to: za društvo Blejsko jezero št. 27 SDZ, Louis Prijatelj, Ely, Minn., \$6; po \$5: Joe Kodrich družina, mrs. Tina Pintar, Euclid, Ohio, in mrs. Mary Stupar, Addison Rd. Mrs. Libija Colarić \$3; dva po \$2 in eden \$1.50.

Za društvo št. 78 SNPJ, Manor, Pa., poslali Thomas Oblak \$10.

Frances Perushek, Ely, Minn., poslala \$10 za društvo št. 108 SNPJ. Andrew Spragar, Elizabeth, N. J., poslali \$12, sam prispeval \$5 in \$7 nabral med prijatelji.

Mrs. Rose Radovich, Pueblo, Colo., poslala \$50; za društvo Orel št. 21 SNPJ \$25, Frances Korosec \$5, eden \$2 in 18 po \$1.

United Committee of South Slavs of Cleveland \$100 in prej \$200. Mrs. Mary Spendal, Clinton, Ind., za društvo št. 50 SNPJ \$25. Mary A. Dormish, Rockwood, Pa., poslala \$3 za društvo št. 349 SNPJ. Po \$10 so poslala društva: št. 13 SNPJ, Bridgeport, Ohio; št. 290 SN-

PJ, Homer City, Pa., in št. 166 SNPJ, Presto, Pa.

Frank Hrvatini iz Salema, Ohio, je poslali \$38. Prispevali so: Društvo št. 476 SNPJ \$10; po \$5: Mrs. Frances Mihevc, mrs. Mary Cellin, mr. in mrs. Frank Sabec, John Krizaj in Joseph Cellin Jr., eden \$2 in eden \$1.00.

Anton Nagode, Girard, Ohio, poslali \$110.50; za društvo št. 49 SNPJ \$15 in Andrew Krvin \$15. Po \$5: Anton Nagode, John Kosin, Charles Jacobs, Anton Dobrovolc, Joe Skrobut, Joe Plahkur, John Tancek in Anton Plajer. Jack Kristine prispeval \$3; 13 po \$2, 11 po \$1 in eden 50 centov.

Po \$5 sta poslali društvi št. 725 SNPJ, Latrobe, Pa., in št. 251 SNPJ, Ely, Minn.

Anton Zrinsek, Onosville, N. Y., poslali \$10.50, in Anton Roncevic, Smock, Pa., \$7 za društvo št. 263 SNPJ.

Društvo št. 91 SNPJ, Johnston City, Ill., \$25 (poslal Paul Cempfer).

Mr. in mrs. Jack Subel, Cleveland, Ohio, \$6.10, med prijatelji nabrano \$3.90, skupaj izročeno \$10.

Mary Noch, Euclid, Ohio, poslala \$10 od društva št. 29 SDZ, \$5 in \$5 od članov.

Iz Cheswicka, Pa., prejeli \$10 od društva št. 203 ABZ; iz Blaine, Ohio, pa \$2 od društva št. 333 SNPJ.

John Krivec, South Standard, Ill., \$10 za društvo št. 467 SNPJ.

Frank Hlrsch, Virden, Ill., poslali \$25.50 za sledeče: Po \$5: Društvo št. 74 SNPJ, Federacija SNPJ za centralni Illinois, Frank Hlrsch in Frank Stempihar, dalje pet po \$1 in dva po 25 centov.

Po \$5: Družina John Pezdire iz Readings, Pa., in društvo Sinovi Slave ABZ, Michael, Pa., poslala Angela Pucel.

Za društvo št. 637 SNPJ, Oregon City, Oregon, poslali A. Stalick \$5. Josephine Frantas, Eveleth, Minn., \$10, za društvo št. 130 SNPJ, in društvo št. 52 SNPJ, Broughton, Pa., \$10.

Miss Mary Zakrajšek od Progresivnih Slovencev, krožek 2, izročila \$15, 10 jih je darovalo po \$1 in mr. in mrs. Vincent Beno z 51. ceste \$5. Po \$5 poslali: Ch. Jakopič, Leadville, Colo., in društvo št. 454 SNPJ, Sandcoulee, Mont., \$25.

Od društva št. 237 SNPJ, Connecticut, Ohio, prejeli \$20.

Društvo št. 340 SNPJ, Wyno, Pa., \$3.00.

Miss Josephine Bizjak poslala \$10 za društvo št. 749 SNPJ, Johnstown, Pa.

Iz Mount Harris, Colo., A. Dolinar poslali \$10 za društvo št. 346 SNPJ.

Frank Grande iz Denverja, Colo., \$25 za društvo št. 218 SNPJ.

Društvo št. 447 SNPJ, Nanticoke, Pa., \$5.

Louis Zelnic poslali \$20 za društvo št. 51 SNPJ, Aspen, Colo.

Lovrene Bajc, Fairport Harbor, Ohio, poslali \$36; za društvo št. 355 SNPJ \$15, po \$5: Andrej Kapel in John Hočvar, John Pintar \$3, dva po \$2 in štirje po \$1.

Katarina Vivoda, Pueblo, Colo., poslala \$2.

Društvo št. 258 SNPJ, Shadyside, Ohio, \$5.

Društvo št. 591 SNPJ, Belleville, Ill., \$5.

Društvo št. 449 SNPJ, Cicero, Ill., \$25, poslali Frank Margolite.

Anton Brelih, East Palestine, O., za društvo št. 55 SNPJ \$10 ter med člani nabrano \$1.25, skupaj \$21.25.

Frank Kolenc za društvo št. 407 SNPJ in clane, Windsor Heights, W. Va., \$10.60.

Josephine Porok, Barberton, Ohio, \$10, eden \$2, štirje po \$1 poslala skupaj \$16.

Mrs. Frances Mileotnik, Sheboygan, Wis., poslala \$62.50, prispevali: društvo št. 344 SNPJ \$25, novoustanovljeni krožek št. 12 Progresivnih Slovencev \$10; nabrano med društveniki in simpatizirajo: pet po 50 centov, 16 po \$1, dva po \$2 in John Pelko \$5.

Alice Mirtich od krožka 2 Progresivnih Slovencev izročila \$21, za društvo Delavec št. 257 SNPJ \$10, mr. in mrs. John Zaveri \$5 in trije po \$2.

Louis Jerasha, Superior, Wis., poslali \$5 za društvo št. 134 SNPJ.

Jennie Jordan poslala \$10 za društvo št. 421, Windber, Pa.

Frank Milavec iz Ludlowa, Colo., poslali \$10 za društvo št. 201 SNPJ. Za društvo št. 141 SNPJ, Universal, Pa., poslali \$10 Paul Kokal.

John Cash, Raton, New Mexico, \$25.50 za društvo št. 297 SNPJ.

Anna Petric, Fontana, Calif., \$28 za društvo 723 SNPJ.

Za društvo št. 296 SNPJ, Helper, Utah, \$55, poslali Joseph Petric.

Josephine Slatnik \$5 za društvo Bled št. 19 JPZ Sloga, Milwaukee, Wis.

POROČILO ODBORA ZA SVOBODO TISKA

(Nadaljevanje z 2. strani)

prispeval Leo Bregar \$10 in \$9.50 v manjših vsotah.

Od društva št. 244 SNPJ, East Brady, Pa., poslal John Dolmovich \$17.50, prispevala po \$5 Joseph Bratkovich in John Dolmovich in \$7.50 v manjših vsotah.

Mary Kriess, Kansas City, Kans., poslala \$31.50 za društvo 408 SNPJ.

Leonard Werdinec iz Thomasa, W. Va., poslala \$152.50; za društvo št. 295 SNPJ \$15, po \$3: Leonard Werdinec in Frances Mlekush, 11 po \$2, devet po \$1 in eden 50 centov.

Od društva št. 144 SNPJ, Fairchance, Pa., poslal Anton Zele \$7.

Društvo št. 162 SNPJ, Palisade, Colo., \$5, poslal Matt Debelock.

Od društva št. 232 SNPJ, Export, Pa., poslal Andrew Bogataj \$23.60.

Društvo št. 406 SNPJ, Cleveland, Ohio, \$15, poslal John Cermelj.

Iz Richmonda, Calif., poslal Andrija Bartulovich \$25 za društvo št. 638 SNPJ.

Za Federacijo društev SNPJ Fayette and Greene \$50, poslal Louis Drenik.

Martin Dolenc, Mascoutah, Ill., poslala \$5 od društva št. 301 SNPJ.

Duranovich iz Benwooda, W. Va., nabral \$5.75 med člani društva št. 628 SNPJ.

Mrs. Stella Murn, Washington, Pa., nabrala \$48 po \$10 darovalo društvo št. 259 SNPJ in društvo št. 75 ABZ, oba v Meadow Landsu, Pa., po \$5 Frank Hochkraut, John Buhte in Joseph Mravnic, 12 po \$1, eden 50 centov in dva po 25 centov.

Za društvo št. 271 SNPJ, Gary, Ind., poslala \$26 John M. Paviovič.

Iz Girarda, Ohio, prejeli od društva št. 643 SNPJ \$12.

Od društva št. 198 SNPJ, Willard, Wis., \$25.

Martin Krusic od društva št. 434 SNPJ, Arma, Kansas, nabral \$16; Anton Shular prispeval \$5, eden \$2 in devet po \$1.

Od društva št. 411 SNPJ, Pittsburg, Kansas, Matt Lasek \$4; po \$3: Anton Cerne in John Cerne in eden \$2, skupaj \$12, poslal John Kastelic.

Mary Gorence za društvo št. 609 SNPJ, Arma, Kans., \$5.

Mrs. J. Terbilan, Cleveland, Ohio, \$27 za društvo št. 748 SNPJ.

Iz Kansas Cityja, Kans., prejeli od društva št. 690 SNPJ \$25.

Društvo št. 634 SNPJ, Sheboygan, Wis., \$10.

Od društva št. 405 SNPJ, Buffalo, N. Y., \$11.

Od društva št. 721 SNPJ, West Aliquippa, Pa., \$25.

V uradu Enakopravnosti izročili mr. in mrs. Frank Mihelich \$168. \$10 in \$12 po \$1.50, skupaj \$16, izročila mrs. Julia J. Pire.

Joe Durjawa, Euclid, O., nabral med pevec zbora Slavon \$25.

Iz Central City, Pa., poslal Frank Yoko \$25 za društvo št. 247 SNPJ.

Angelina Silc, Joliet, Ill., poslala \$24, za društvo št. 115 SNPJ \$10, John Gerl \$5, Rudolph Silc \$3 in šest po \$1.

Karl Dergan, Mulberry, Kans., poslala \$10 za društvo št. 65 SNPJ.

L. Fiere \$5.50 za članice društva št. 481 SNPJ iz McDonalda, Iron.

Društvo št. 438 SNPJ, Iron Mountain, Mich., \$5.

Za Klub Ljubljana, Euclid, Ohio, \$25, izročil John Barkovich in \$5 prispeval John Oshaben iz Kildeer Ave. in eden \$2.

Anton Taskar, Helper, Utah, poslal \$19.50 za društvo št. 689 SNPJ.

Člani društva št. 180 SNPJ, Linton, Ind., prispevali \$6.50, poslal Frank Rode.

Za društvo št. 89 SNPJ, Midway, Pa., \$10, poslala Anna Pike.

Leo Zevnik poslala \$25 za društvo št. 98 SNPJ iz La Salla, Ill.

Od društva št. 700 SNPJ, Round-up, Mont., \$20.

Pevski zbor Zarja, Cleveland, O., \$25, izročil John Krebel.

Anton Wapoteh od društva št. 28 SNPJ, Cleveland, Ohio, izročil \$13; prispevali: Anton Mostar \$5, John Tavcar \$3, dva po \$2, eden \$1.

Josephine Petrič, Cleveland, Ohio, izročila \$10 od društva Svobodni-selne Slovenke št. 2 SDZ.

Sophie Pakj, Cleveland, Ohio, \$10 za društvo št. 590 SNPJ.

John Pečar, Pittsburg, Kans., za društvo št. 9 SNPJ \$10, člani \$12.15, skupaj \$22.15.

John Muhvic poslala \$5 za društvo št. 182 SNPJ, Gilbert, Minn.

Peter Menchak, Gillespie, Ill., poslala \$32 za društvo št. 465 SNPJ \$10, sam prispeval \$4, po \$3: Marko Span in Kocjan Kraby, trije po \$2 in šest po \$1.

Društvo št. 32 SNPJ, Scofield, Utah, \$5.

Društvo št. 183, Hudson, Wyo., \$2.

Društvo št. 665 SNPJ, Pittsburgh, Pa., \$25.

Za društvo št. 322 SNPJ, Chisholm, Minn., \$16, poslala Mary Pahule.

Društvo Bratstvo št. 6 SNPJ, Sygan, Pa., \$50.

Društvo št. 473 SNPJ, Saginaw, Mich., \$5.

Društvo št. 221 SNPJ, Terre Haute, Ind., \$5.

Joseph Robitsch, Delmont, Pa., nabral \$13 pri društvu št. 280 SNPJ.

Društvo Slovenec št. 1 SDZ, Cleveland, Ohio, \$10.

Cleveland Athletic League of SNPJ \$25.

Slovenske Sokolice št. 442 SNPJ, Cleveland, Ohio, \$10.

John Goršek Sr., Springfield, Ill., poslala \$81, društvo št. 47 SNPJ prispevalo \$40, po \$5: Joseph Ovea, John Ovepek, Anton Gorenc, John Goršek Jr., John Goršek Sr. in Julia Filipich; trije po \$2 in pet po \$1.

Frank Udovitch, Tacoma, Wash., poslala \$20 za društvo št. 403 SNPJ.

Člani društva št. 267 SNPJ, Kemmerer, Wyo., darovali \$10.50, poslal Anton Trtnik.

Društvo št. 413 SNPJ, Falls Creek, Pa., \$25, poslal Louis Slak.

Mrs. Mary A. Merchun, Grand Junction, Colo., \$7.

John Plesha, Roslyn, Wash., \$5.

Frank Bregar iz Avelle, Pa., poslala \$38.25, za društvo št. 292 SNPJ \$25, John Debelak \$5, v manjših vsotah \$8.25.

Progressivne Slovenke, krožek 8, West Allis, Wis., \$25, izročila mrs. Mary Musich.

Tony Zupancić, Carmichaels, Pa., \$5.

Za društvo št. 711 SNPJ, Detroit, Mich., \$18.50, poslal John Rimac.

Ernest Hrašt, Washington, D. C., poslala \$20 za društvo št. 760 SNPJ.

Mrs. Rose Selak, Star City, W. Va., nabrala \$52 od sledečih: društvo št. 388 SNPJ \$25, klub št. 228 JSZ \$12, po \$3 Joe Zeleznik in Lovrence Selak, štirje po \$2 in eden \$1.

Od društva št. 234 SNPJ, Milwaukee, Wis., Frank March \$2.

Jernej Okorn, Edison, Kans., \$13.50 za društvo št. 225 SNPJ.

Iz St. Louisa, Mo., \$5 od društva št. 679 SNPJ.

Frank Tomazin, Trinidad, Colo., \$13 od društva Sv. Andreja št. 84 ABZ.

Louis Savojic, Venetia, Pa., za društvo št. 90 SNPJ \$25.

Od društva št. 27 SNPJ, Frontenac, Kans., prejeli \$22.25, poslal Frank Kralje.

Vincent Jaksetich, McIntyre, Pa., poslala \$16.50, društvo št. 361 SNPJ \$5, v manjših vsotah \$6.50 in Frank Starine \$5.

Detroit, Mich., poslal John Kralj \$42, za društvo št. 518 SNPJ \$25, po \$5 Joseph Kotar in Jacob Locnikar, sedem jih je prispevalo po \$1; nabralac Albert Kim.

John Kvartich, Bridgeville, Pa., poslala \$100 in to za Slovenian Mutual Benefit Aid Society \$50, društvo št. 295 SNPJ \$25, John Kvartich \$12, Ernest Kvartich \$3, dva po \$2 in osem po \$1.

Društvo št. 742 SNPJ, Cleveland, Ohio, \$20, izročil Ivan Babnik.

Frank Mihelich od društva št. 216 SNPJ, Verona, Pa., poslala \$20, prispeval George Vidak \$5, dva po \$1.50, 16 po \$1 in štirje po 50 centov.

Mrs. Josephine Platner poslala za dramsko društvo "Slovenija", Barberton, Ohio, \$150 od prireditelje "Navihani študentje".

Od društva št. 335 SNPJ, Ambridge, Pa., \$27.25, poslal Anton Ziberna.

Frank Percich, East Helena, Mont., poslala \$32, za društvo št. 143 SNPJ \$10, po \$5 Frank Sasek, Frank Percich, John Smith Sr., Anton Mihelich in dva prispevala po \$1.

Regina Pompe, Joffre, Pa., poslala \$5, prispeval Frank Ocepek \$3 in dva po \$1.

V uradu "Enakopravnosti" nabrala \$105, izročila mrs. Julia J. Pire: Klub društev Slovenskega društvenega doma na Reher Ave. \$25, mr. in mrs. Frank Straus \$10, po \$5: Anton Godlar, John Lenard, Frank Vercek, Maple Heights, John in Ivanka Maerol, Anna Marković \$3 in trije po \$1. George Bole nabral med prijatelji v spomin pokojnega Augusta Komarja: po \$3 družina Anna Pengov, družina Ernest Urbas, Louis Meglich in Jack Obed, družina Anton Strancer \$4, po \$2: Rozi Polchak in John Lazar in šest po \$2.

Venc. in Louis Palech, Greensburg, Pa., vsak po \$5.

Federacija društev SNPJ v Kansasu \$25, poslal Martin Gorence.

Joseph F. Durn izročil \$228 od družice 48 Sansa, Cleveland, Ohio, od prireditelje 21. marca.

Frank Zerovec, Kenosha, Wis., poslala \$19, prispevali društvo št. 39 SNPJ \$10, Anton Raunik \$5 in štirje po \$1.

Helena Ambrozich, Milwaukee, Wis., nabrala \$17, društvo št. 747 SNPJ \$10, Louis Ambrozich \$5 in eden \$2.

Društvo št. 715 SNPJ, Universal, Pa., poslala \$25.

Od društva št. 257 SNPJ, Cleveland, Ohio, prejeli \$24.50, nabrala Frank Miklar in John Tomazin, prispevala Elizabeth in Ludvik Gabriel \$5; štirje po \$2, 11 po \$1 eden 50 centov, poslal Frank Knafelc.

Louis Zorman, Willard, Wis., poslala \$19, za društvo št. 735 SNPJ \$5, štirje po \$2, eden \$1.

L. Milostnik, Sheboygan, Wis., poslala \$2 za Ignac Zupancića.

Aberdeen, Wash., društvo št. 560 SNPJ, poslala Mary Iskra, \$19, prispevala Frank in Mary Iskra \$5, dva po \$2 in 10 po \$1.

Od društva št. 388 SNPJ Joe Torkar \$14 in John Prele \$5, poslal Rose Selak, Star City, W. Va.

Albina Kravanja poslala \$7 za društvo št. 545 SNPJ, Glencoe, Ohio. Društvo št. 604, Cleveland, Ohio, \$15, poslala Rose Shume.

Jacob Pompe, Russellton, Pa., nabral \$39, za društvo št. 365 SNPJ \$10, Frank Gruđen \$4, Nick Sempe \$4, trije po \$2 in 14 po \$1.

Mrs. Speck iz St. Louisa, Mo., izročila vsoto \$100 od družice \$23 Sansa.

Slovenska delavska dvorana na Prince Ave., Cleveland, Ohio, \$10, poslal Joe Knautz.

John Krebel je izročil \$10, po \$5 prispevala Peter Valencie in Matija X.

Frank Cerne \$10, po \$5 mr. in mrs. Frank Tratin E. 71 St. in Domenik Hribar, Hale Ave, Frank Kaluza, Rixford, Pa., \$2.50, izročila mrs. Julia J. Pire, nabralo v uradu "Enakopravnosti".

Od društva št. 87 ABZ, St. Louis, Mo., \$5, poslala L. Praprotnik.

Pauline Vogrich, Milwaukee, Wis., nabrala \$12; od društva št. 225 ABZ \$5, sama \$2 in pet po \$1.

Za društvo št. 170 ABZ, Chicago, Ill., \$12, poslala Agnes Jurčić.

Mary Jellar iz Klamna, Mont., poslala \$13 za društvo št. 132 SNPJ.

Člani društva št. 278 SNPJ, Leadville, Colo., \$5, poslala Leslie Moran.

Iz glavnega urada Sansa, Chicago, Ill., poslano \$122.75 za sledeča društva in posameznike: Društvo št. 10 SNPJ \$6, Rock Springs, Wyo.; društvo št. 12 SNPJ, Murray, Utah, \$10; društvo št. 62 SNPJ, Calumet, Mich., \$10; društvo št. 113 SNPJ, Price, Utah, \$5; društvo št. 209 SNPJ, Nokomis, Ill., \$12.05; društvo št. 224 SNPJ, Fayette City, Pa., \$5; društvo št. 316 SNPJ, Danville, Ill., \$5; društvo št. 319 SNPJ, Cuddy, Pa., \$10; po \$5 sta še prispevali društvi št. 353 SNPJ, Warwood, W. Va., in št. 611 SNPJ, Seattle, Wash.; društvo št. 593 SNPJ, Cooperstown, N. Y., \$7 in društvo št. 398 SNPJ, West Brownsville, Pa., \$23.50. Po \$5 Joseph Ambrozich, Fayette City, Pa., in Peter Zupan, Sartell, Minn.; \$3 Cyril Wizar, Cornwall, Pa., in v štirih manjših vsotah skupaj \$6.20.

Za društvo št. 1 SNPJ, Chicago, Ill., nabrala Katka Horvatin; po \$3: Rose Korish, Joseph Horvatin in Thomas Svetlik, \$16 prispevalo v manjših vsotah, izročil Milan Medvedek.

Od krožka II Progressivnih Slovenk, Astoria, N. Y., \$30, poslala Rose M. Kovac.

Za društvo št. 516 SNPJ, Hall, W. Va., poslal John Grill \$8.

Joseph Iman, Akron, Ohio, poslala \$100, za Klub Slovenskega doma v Akronu in \$6.50 od članov društva št. 535 SNPJ.

Jacob Rershar, Radley, Kans., poslala \$5 za društvo št. 72 SNPJ.

Joseph Durjawa, Euclid, Ohio, daroval \$5.

John Kosich, Chicago, Ill., poslala \$31, za društvo št. 490 SNPJ \$25, mr. in mrs. Jack Tisot, \$5, eden \$1.

Društvo Buckeye št. 662 SNPJ, Barberton, Ohio, \$25, poslala Violet L. Janiga.

John Kobe, West Newton, Pa., poslala \$12 za društvo št. 64 SNPJ.

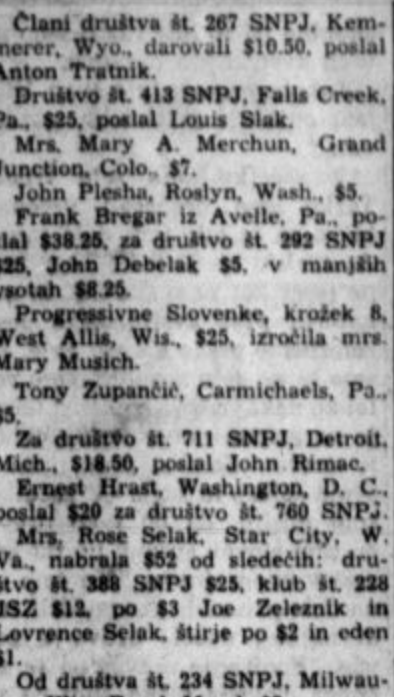
John Peck nabral \$6 med člani društva št. 505 SNPJ, Monessen, Pa.

Društvo št. 100 SNPJ, Chicago, Ill., prispevalo \$14, člani \$11, skupaj \$25, poslala Agnes Vranicar.

Mary Gasser, Washoe, Mont., poslala \$10 za društvo št. 112 SNPJ.

George Majnarich \$11.50 za društvo št. 75 SNPJ, Roslyn, Wash.

V imenu odbora za svobodo tiska vsem najtoplejša zahvala.

Z vlaka v Oaklandu, Calif., ne-sejo 37-letnega rudarja Irwina Rogersa, ki ga je po neki nesreči v premogovniku zadela paraliza od pasu dol. On je eden izmed prvih 12 majnarjev, ki se bodo podvrili posebnemu zdravljenju, za katerega je preskrbelja unija UMWA.

Gospodarski plan Poljske za leto 1948

Po zasluzi naporov vsega ljudstva, zlasti pa delavskega razreda, so bile osnovne naloge poljskega gospodarskega plana za leto 1947 izpolnjene. Lani je bil celo pekoran plan industrijske proizvodnje, dočim se je raven osnovnih panog industrijske proizvodnje in industrije sploh dvignila visoko nad predvojno.

Skupna posejana površina se je lani povečala za 14% nasproti letu 1946. Prav tako se je vrtnost živinoreje povečala v primeri s prejšnjim letom za 35%. Cene vseh izdelkov so se v glavnem stabilizirale, kupna moč denarja je narasla zaradi povečane proizvodnje in uspešne borbe proti spekulaciji. Zaradi velikih uspehov v obnovi Poljske v letih 1945-1947 je poljska vlada v letošnjem planu postavila pred narodno gospodarstvo ne eno naloge.

Poljske narodno gospodarstvo mora razviti vse panoge gospodarstva; v primeri z letom 1947 mora povečati proizvodnjo: ost državnega sektorja industrije za 23%, v kmetijah mora doseči povečanje rastlinske proizvodnje za 25%, živinorejo pa mora dvigniti za 10%; okrepiti in razviti mora področje gospodarstva ter nove proizvodnje in družbene odnose, ki so zaradi tega nastali; povečati mora rezervo proizvodov, ustvariti pogoje za povečanje investicij in za dvig življenske ravni delovnih množic; povečati mora delež delovnega ljudstva pri razdelitvi narodnega dohodka; zamenjati mora pogoje za intenzivnejše povečanje ustvarjalnega dela na umetniškem in kulturnem področju, zlasti na področju založništva, radia in filma z naloge, da kulturni postane dostopna najširši množici.

Industrija

V državnem sektorju industrije je predvideva narodni gospodarski plan za leto 1948 vrednost proizvodnje v cenah iz leta 1937 11 milijard zlotov, v tovarniških obračunskih cenah iz leta 1947 pa 614 milijard zlotov. Povečanje vrednosti industrijske proizvodnje bo potekalo v cenah iz 1937 ter v primeri z 1947 znašalo okoli 23%. Po planu bo Poljska izdelovala več važnih izdelkov, ki jih doslej poljska industrija ni izdelovala: hitre lokomotive, tramvajске vozove, tovorne avtomobile, šolska letala, ljudske radijske sprejemnike, nekatere kemične izdelke itd. Znatno povečanje industrijske proizvodnje bo zlasti v nov pridobilnih zahodnih pokrajinah Poljske.

Zelo se bo povečala proizvodnja komunalne industrije. Proizvodnja svetilnega plina se bo v primeri z lanskim letom povečala za 22% na 326 milijonov kubičnih metrov. Proizvodnja koksa v plinarinah bo znašala 450,000 ton, proizvodnja opeke v komunalnih podjetjih pa bo znašala 85 milijonov kosov, to je 33% več kot v l. 1947.

V združenem sektorju industrije mora proizvodnja doseči vrednost 695 milijonov zlotov, računajoč v cenah iz leta 1937, kar je v prodajnih cenah iz lanskega leta približno 95 milijard zlotov. V vrnjenih zahodnih

Ill. prispevalo \$14, člani \$11, skupaj \$25, poslala Agnes Vranicar.

Mary Gasser, Washoe, Mont., poslala \$10 za društvo št. 112 SNPJ.

George Majnarich \$11.50 za društvo št. 75 SNPJ, Roslyn, Wash.

V imenu odbora za svobodo tiska vsem najtoplejša zahvala.

Klavišniki delavci spremljajo na zadnji poti svojega tovarisa, ki je padel v zadnji stavki. Stavka je porazno izpadla tudi za delavce in unijo CIO.

Slovenska narodna podporna jednota

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

GLAVNI ODBOR	
Imenovan odob	
V. A. VIDEN, gl. tajnik	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
ANTON TROJAN, gl. pomočnik tajnika	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MIRKO G. KUMEL, gl. blagajnik	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
LAWRENCE GRADNICK, tajnik bel. odd.	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MICHAEL VIKOVNIK, direkt. mlad. oddel.	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
PHILIP GODINA, upravitelj Prosvete	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
ANTON GARDEN, urednik Prosvete	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
Podpredsedniki	
RAYMOND TRAVNIK, prvi podpredsednik	725 Middlegate, Dearborn, Mich.
JOSEPH CULKAR, drugi podpredsednik	417 Woodland Ave., Johnstown, Pa.
Distriktni podpredsedniki	
JOHN V. CEBULAR, prvi okrožje	2138 Shalimar St., Philadelphia 24, Pa.
FRANK GRADNICK, drugi okrožje	Box 24, Hermitage, Pa.
MARY TRARNIKAR, tretje okrožje	Box 214, Altoona, Pa.
JOSEPH FIFOLT, četrto okrožje	1227 E. 9th St., Cleveland 2, Ohio
JOHN SPILLER, peto okrožje	2015 Randall St., St. Louis 16, Mo.
GRUBA AMBROZICH, šesto okrožje	418 Pierce St., Evelyn, Minn.
JOHN PETRITZ, sedmo okrožje	508 Carmona Ave., Los Angeles 18, Calif.
FRANK POLAK, osmi okrožje	206 3rd St. W., Roundup, Mont.
Gospodarski odbor	
MATH PETROVICH, predsednik	31 E. 18th St., Cleveland 18, Ohio
V. A. VIDEN, prvi podpredsednik	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MIRKO G. KUMEL, drugi podpredsednik	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
JACOB SUPAN	1408 S. Lombard Ave., Newburgh, Ill.
SUDOLPH LINC	100 E. 20th St., Euclid, Ohio
DONALD J. LOTICH	107 St. Trumbull Ave., Chicago 22, Ill.
Pomočniki	
ANTON SHULAR, predsednik	Box 24, Arma, Kansas
FRANK TRARNIKAR	2138 Shalimar St., Philadelphia 24, Pa.
ANDREW VIDICH	100 Forest Ave., Johnstown, Pa.
JOHN KOBI SR.	200 E. 62nd Ave., W. Duluth 7, Minn.
CAMILUS EARNICK	Box 7, 9th St. W., Roundup, Mont.
Nadzorni odbor	
FRANK EATZ, predsednik	2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
MICHAEL R. KUMEL	Box 24, Universal, Pa.
MATTHEW J. TURK	2648 S. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
JOHN KALAN	1801 East Park Drive, Cleveland, Ohio
ANDREW GRUM	17188 Snowden, Detroit 21, Mich.

kraji bo znašala vrednost proizvodnje približno 23% vrednosti celotne združene industrijske proizvodnje. Država bo skrbela tudi za obrtništvo. Samo v zahodnih krajih bo odprtih 6000 novih delavnic. Zaradi skrajšanja učne dobe vajencev in pomočniške prakse se bo število učencev v obrtništvu povečalo za 50%.

Kmetijstvo, gozdarstvo in ribolov

Za kmetijstvo določa plan 12.2 milijard zlotov in to brez gradbenih naložb. Neposredna pomoč posameznim kmetičkim gospodarstvom je predvidena v znesku 8 milijard zlotov. Država bo opremila kmetijstvo s kmetijskimi stroji v vrednosti 4 milijard zlotov. Samo število traktorjev se bo povzpelo na 12,600. Znatno se bo povečal delež zahodnih pokrajin v kmetijstvu.

Gozdarska proizvodnja se bo dvignila. Izvoz lesa iz državnih gozdov bo znašal letos 6.5 milijonov kubičnih metrov. Letos bodo dokončali pogozdovanje nad 7500 ha ter razširili akcijo za zaščito pred gozdnimi škodljivci. Zaradi povečane števila ribiških ladij bodo ustvarjeni pogoji, da se doseže lov morskih rib v količini 10,000 ton. Lov sladkovodnih rib bo dosegel približno 13,000 ton.

Promet

Na železniških progah normalne širine bo v prometu 4150 lokomotiv, 138,000 tovornih vagonov in 7800 potniških vagonov. S tem voznim parkom se bo znatno povečal prevoz potnikov in blaga. Na poljskih železnicah bo letos potovalo 320 milijonov ton in 30 milijonov ton-skih kilometrov. Število ton-skih kilometrov bo za 34% večje kot leta 1937.

Po planu se bo znatno povečala zmogljivost rečne plovbe, zlasti na reki Odri. Tudi zmogljivost morskih pristanišč, zlasti Gdinje, Gdanska in Ščecina, bo narasla.

Gradnje

Državni investicijski plan določa za gradnje in ureditev naselaj 42.3 milijarde zlotov, od česar odpade samo na obnovo Varšave 10.1 milijarde. V mestih bo usposobljenih 17,200 novih in 34,600 obnovljenih stanovanjskih prostorov. Zlasti bodo skrbeli

za izgradnjo delavskih stanovanj za industrijske delavce. 68% celotne izgradnje stanovanj bo odpadla na delavska stanovanja.

Za upravne, šolske, zdravstvene, socialne in kulturne namene v mestih in vaseh predvidevajo izgradnjo 36,000 prostorov. Upošabli bodo 280 upravnih zgradb, 1647 osnovnih šol, 137 otroških vrtcev, 180 srednjih šol, 68 strokovnih šol, 65 bolnišniških objektov, 42 zdravstvenih središč, 8 sanatorijev za pljučne bolezni, 50 zdravilišč državnega zavoda za socialno zavarovanje in 31 drugih sanatorijev.

S pomočjo države bo zgrajenih 33,000 vaških hiš, od tega nad 21,000 v zahodnih pokrajinah. Na državnih posestvih bodo poleg tega usposobili 481 stanovanjskih zgradb in 500 gospodarskih poslopj. Organizacijo dela v gradbeni stroki bodo modernizirali. Obrtniški način bodo vse bolj zamenjaval z industrijskim načinom gradnje, pri čemer bodo uporabljali strokovne ekipe. Pričela se bo množična proizvodnja serijskih gradbenih objektov in delov, zlasti zložitljivih lesenih hišic itd.

Zdravstvo, socialno skrbstvo in prosveta

Po planu bodo ustvarjeni pogoji, ki bodo omogočili, da bodo bolnišnice lahko sprejele na leto 1,600,000 bolnikov. V zdraviliščih in letoviliščih se bo lahko kopalo milijon bolnikov, 10.5 milijona ljudi bo lahko dobilo pomoč pri boleznih zobovja in ust, 8.5 milijona cepilje bo podvržnih na področju borbe proti epidemijam.

V materinskih domovih bo letos 9100 oseb. Dečki domovi bodo lahko sprejeli 60,000, jasi 11,000, otroški in mladinski kulturni domovi 80,000, kolonije in počitniška taborišča 400,000 otrok. Dodatno hrano v šolah bo imelo 500,000 učencev itd.

V osnovne šole bo hodilo 3,400,000 otrok, v industrijske 125,000, v trgovske in gospodarske 888,000, v kmetijske šole 55,000, v umetniške 31,000, v strokovne in dopolnilne srednje šole 171,000, na visoke šole 14,000, v srednje šole za splošno izobrazbo 230,000, na univerze 85,000 dijakov. (Slov. poroč.)

Ali ste naročili na časopis "Prosveta"? Podpišite svoj list!

TISKARNA S.N.P.J.

sprejema vse

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovanskem, češkem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO SNPJ. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

. Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne Cene zmerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

SNPJ PRINTERY

2657-59 S. Lawndale Avenue Chicago 23, Illinois

TEL. ROCKWELL 4894

PRED SONČNIM VZHODOM

NOVELE

ANTON INGOLIČ

(Nadaljevanje)

Spet je legel strah na vas, toda prejšnje ubogljivosti ni bilo več. Ko so bile najavljene vaje, ni bilo ne "častinka" in tudi "vojakov" ne.

"Ali je govoril kralj ali ne, dovolj nam je tega!" so kmetje govorili odločno.

"Nemec je naš sovražnik, proti njemu se bomo borili in proti nikomur drugemu."

Neke nedelje so se zbirali ljudje v večje gručice in odhajali v vas. Spodaj na šoli je bilo škljancano veliko zborovanje. Mimo Matevževga okence je po cesti jahal komandant na bellem konju, spremljala ga je njegova zvesta četa. Sami kosmati razbojniki. Ljudje so jih s strahom gledali. "Koljasi," so sikali za njimi. Matevž je bil strmel skozi okence.

Pozno zvečer so se ljudje vračali. Tiše so govorili in opreznje.

"Hudič je in ne človek."

"Zver!"

"Norec!"

"Torej nič? Vse kakor prej?"

"Se huje!"

"Toda mene ne bodo videli zraven!"

"Skrijem se, dokler ne pridejo partizani ali Rusi!"

Od tistega popoldneva si nihče ni upal več glasno govoriti na cesti. Matevž ni mogel ničesar zvedeti. Ljudje so nemo postajali pred plotovi in se zbegani ozirali po vasi ali pa se le šepetaje pogovarjali.

"Stric, ne boj se, komandant je pozabil nate, ima hujše skrbi." Samo to je nekdo vrgel Matevžu skozi okno.

Toda Matevž se ni mogel pomiriti. Slutil je, da se zunaj dogajajo velike stvari. Ječa mu je bila ozka, hotel bi ven, da vidi, kaj se dogaja zunaj.

Tedaj je nenadoma počilo: "Rusi so v Kladovu in Nogotinu! Rusi so v Srbiji!"

Matevža je vrglo k oknu. Ves dan je slonel ob njem in izpraševal.

Od tega dne je postal Matevž Gaber še ne- strpnjši.

"Pustite me, moram jim nasproti, moram k njim!" je začel nekega dne vpiti in tloči s pestmi po vratih. "Ali ne slišite, da so Rusi že tu? Se boste mar borili proti njim? Izpustite me!"

"Starec, ali hočeš, da te zakoljem, preden je tvoj čas?" mu je grozil od onstran stražar, zaripel fant z nožem in bombami za pasom.

Matevž se ni umiril. Pograbil je klop in z vso silo treščil z njo v vrata. Zahreščalo je in vrata so se vdala. Matevž je planil iz celice. Toda stražar ga je zgrabil za vrat.

"S svojim življenjem odgovarjam za tvojo glavo. Na, pa pogini, če si tako nor!" In stražar je pograbil svoj nož.

Toda tedaj prihitela Matevžu na pomoč nekaj mož, ki so stali pred obćino.

"Pusti ga!"

"Vzemite mu nož! Klanja je bilo dovolj!" Okoli vrat je nastala gneča. Stražar je vpil in mahal z nožem, dokler mu ga ni nekdo izbil iz rok.

V največji vris je s ceste udaril krik:

"Rusi so v vasi!"

Tisti hip je zdrvela gruča otrok, fantov in deklet po vasi navzgor. Tudi možje okoli Matevža so območnikli, obstali za trenutek, potem pa se z Matevžem vred pogнали za mladino. Stražar je brez besed pobegnil nekam nazaj v sadovnjak, niti noža ni utegnil pobrati.

"Rusi so tu! Ziveli Rusi!" je vzklikal Matevž in odhitel z mladino proti hiši, pred katero je bila zbrana velika množica ljudi.

"Kje so?"

"V hiši! Izprašujejo nekaj, a nihče jih prav ne razume."

Matevž je planil v hišo. Veža je bila polna ljudi. S težavo se je peril skozi gnečo. Soba je bila še bolj nabita. Slednjič se je prebil do mize, za katero je zagledal tri ruske vojake, ob njih pa tri kmete. Obstal je kot okamenel, potem pa skočil k prvemu in ga poljubil.

"Zdravstvujte, tovariši!" jih je pozdravil po ruski.

Rusi, mladi fantje, doma nekje v okolici Ode- se, so se razveselili človeka, ki je znal njihov jezik. Povabili so ga k sebi, moral je piti in prigrizniti, šele nato so ga vprašali, kje so Nemci, kako daleč je do mesta in drugo. Matevž jim je povedal, kar so hoteli vedeti. Ko so vprašali za zanesljivega človeka, ki bi jih lahko pripeljal v bližino mesta, se je ponudil sam.

"Star si, batjuška," se je nasmehnil častnik.

"Zdaj sem spet mlad," je odvrnil Matevž. "Z vami pojdem!"

"Harašo!" je vzkliknil častnik in potrepil srečnega Matevža po ramenih.

Tri dni pozneje je Matevž pomagal Rdeči armadi pri osvoboditvi mesta. Boril se je, kakor da mu je dvajset let.

Ko je teden pozneje zgodaj jutraj pozdravljaj četo partizanov, ki je prihajala v mesto, je skočil iz vrste visok fant z avtomatsko puško.

"Oče!"

"Tine!"

Nekaj trenutkov sreče in sin se je že odtrgal od očeta.

"Oče, gremo dalje! Na svidenje!"

"Kam?"

"V Beograd, v Slovenijo, na naš vrh!"

"Čakaj! tudi jaz pojdem z vami!"

In Matevž se je pridružil četi. Stopil je k sinu, ki mu je izročil svojo puško. Matevž si jo je dal na ramo in polskal prvi korak.

Tako je Matevž Gaber po tri in pol letih pregnanstva nastopil pot domov. Stopal je odločno in krepko, na vzhodu pa se je dvignilo sonce in oznanilo veliki dan.

(Konec)

S PARTIZANKO

Cene Kranje (Ladjski dnevnik)

(Nadaljevanje)

Boljšje delovne pogoje in višje plače so si med vojno priborili tudi avstralski pristaniški delavci. Dosegli so, da so jim zgradili menze, preskrbeli vodo za čaj, nabavili tople obleke za ledenice in uredili prhe in higienska stranišča. Vsega tega pred vojno ni bilo. Pred vojno je avstralski pristaniški delavec jedel lahko kjer koli v prahu ali vročini ali mrazu.

Avstralski pristaniški delavci delajo v skupinah po 17 ljudi: dva delavca sta zaposlena pri dvigalu, šest delavcev v ladji, osem delavcev v pristnišču, eden pa nadzoruje dvigalo. Izkazalo se je, da je ta organizacija dela zelo dobra. V skupinah delajo vedno isti ljudje, da se navadijo na delo in drug na drugega. Skupine se štejejo kot enote in imajo svoje številke. Ko pride na primer delo za skupino 21, takoj vseh 17 ljudi te skupine vede, kam naj grejo in kako bodo delali. Poprečna norma za delo tako skupine je 14 in pol tone na uro.

Avstralski pristaniški delavci so dali v jeseni l. 1945 pobudo za bojkot holandskih ladij. Ta bojkot je imel velik odmev po vsej Avstraliji in po vsem svetu. Stvar se je začela in potekala takole:

V Melbourneu je utovarjala neka holandska ladja težke zaboje z znaki Rdečega križa. Ti zaboji so se zdeli delavcem zelo sumljivi. Na enem koncu so bili lahki, na drugem zelo težki.

Da bi pogledali, kaj je prav za prav v teh zabojih Rdečega križa?

Delavci potegnejo en zavoj na malo bolj skrit prostor in ga odpro. Tako! Zaboji za silo spe- zabijejo. Nekaj znakov delavcu pri dvigalu, ki takoj razume, kaj je treba.

Iz skladišča plava ta nesrečni zaboji Rdečega križa visoko v zrak. Še preden pride nad vo- do, se nenadoma odtrga in pade na tla. Vse se razleti.

Tako! Strojnice! Strojnice za Indonezijo! Holanci varajo Avstralijo z znakom Rdečega križa!

Skupina takoj prekine delo in telefonično obvesti tajnika sindikata pristaniških delavcev, kaj se je zgodilo. Tajnik je čez štiri ure — ob treh jutraj — že v pristnišču v Melbourneu. Okrog holandske ladje so sredi noči zbrani tisoči pristaniških delavcev.

Zborovanje sprejme tale sklep: Pristaniški delavci Avstralije ne bodo odslej naložili nobene- ga tovora, ki je namenjen v Indonezijo! Utovarjanje vseh holandskih ladij se takoj prekin- je!

Naslednje jutro je zastalo vsa- ko življenje okrog vseh holandskih ladij, ki so bile zasedane v avstralskih pristaniščih. Pred ladjami so stale straže avstralskih pristaniških delavcev. Avstralska vlada dogodka v prist- nišču v Melbourneu ni hotela preiskati, avstralski reakcionar-

ni tisk pa je silovito napadel pristaniške delavce: Pogledajte jih! Narod v Indoneziji umira, naši pristaniški delavci pa nočejo nakladati zdravil za Indonezijo!

Toda s tem zadeva se ni bila opravičena. Imperialisti so pre- mišljevali, kako bi se rešili iz ne- prijetnega položaja. Kakor na- vadno so tudi v tem primeru ravnali zelo nesporno, grobo. V avstralska pristanišča so pre- prosto poslali holandske vojake, da bi ti naložili ladje z "zdravi- li" za napredno in svobodoljub- no indonezijsko ljudstvo.

Kaj sedaj?

Pristaniški delavci niso vede- li, kaj bi ukrenili. Sami nakla- danja holandskih ladij v novem položaju niso mogli preprečiti. Tedaj sta jim prišla na pomoč sindikat inženirjev in sindikat čistilcev ladij in ladijskih ko- tilov. Sindikat inženirjev je spo- ročil avstralski vladi: Dokler bo- do delali v avstralskih pristani- ških ladij, ki niso člani avstrals- kih sindikatov, ne bomo gradili in popravljali ladij! Sindikat čistilcev pa je sklenil: Prekinjamo čiščenje ladij, dokler bodo u- tovarjali v avstralskih pristaniš- čih tuji!

Tako so se povezale in zedi- nile v isti borbi tri najvažnejše skupine delavcev, ki delajo v pristaniščih. Pri vsej stvari je bila samo ena stran še šibka. Najbolje bi bilo, da bi blago, ki je namenjeno za holandske lad- je, sploh ne prišlo v pristanišča. Tu so priskočili na pomoč že- lezničarji. Sklenili so, da ne bo- do vozili vlakov, ki so natovor- jeni z blagom za Holandijo.

Nekateri poslanci so v parla- mentu ogorčeno zahtevali, da je- treba zapreti sindikalne vodite-

lje, ki hočejo postati avstralski zunanji ministri, toda te besede niso izpremenili dejstva: 18 me- secev ni izplula iz avstralskih pristanišč nobena holandska lad- ja! Avstralski sindikati so po- slali celo v Indonezijo svoje lju- di, ki so nadzorovali potek ve- likega bojkota.

Sindikati v Avstraliji nima- jo enotne zveze, vendar se stro- ke v posameznih poklicih vedno bolj povezujejo. Pred vojno so imeli na primer svoj sindikat de- lavci, ki vodijo lokomotive, kur- jači, kretničarji itd. Danes ima- jo železničarji enotno sindikalno zvezo. Pred vojno na primer kurjači sami niso mogli ničesar doseči. Treba je bilo samo ne- kaj stavkokazov in nekaj novih delavcev, pa so železnice vozile naprej, tudi če so kurjači stavy- kali. Danes je celotno železniško osebje težko zamenjati. Vendar je v nekaterih primerih mogoče izigrati tudi sindikalno zvezo že- lezničarjev. Zakaj ne bi vozili na primer ob železniški stavki s tovornimi avtomobili in avto- busi, ki jih imajo monopol v Avstraliji dovolj? Borba z mo- nopolni sama sili avstralske sin- dikate različnih strok v čim ožjo povezavo.

Primerov sodelovanja sindika- tov različnih strok je po drugi svetovni vojni poleg bojkota ho- landskih ladij še več. Tako je na primer v juniju 1947 podprl železničarje in delavce cestne železnice sindikat pristaniških delavcev. Podpora slednjih je pospešila zmago sindikata že- lezničarjev in sindikata delavcev cestne železnice, ki je bila že dvomljiva.

Avstralija je država, v kateri so vsi delavci organizirani. Ne- organizirani delavci v mnogih strokah ne more dobiti dela. Or- ganizirani delavci se mora točno držati delovnega časa, plačan je kot vsi njegovi tovariši. Vse najvažnejše sindikate (železarje, rudarje, mornarje, kovinarje, a- malgamske, pristaniške in grad- bene delavce) vodijo napredni delavci, na mnoge druge sin- dikate (na zvezo uradnikov, učitel- jev in bolnišniške osebja) ima- jo napredna gibanja odločilen vpliv. Od važnejših sindikatov je v rokah reakcionarjev samo sindikat kmetiških delavcev.

Dosedanja borba avstralskih sindikatov je bila v glavnem borba za izboljšanje delovnih pogojev in za povišanje plač. Žal so uspehi te borbe navadno le kratkotrajni. Monopoli si u- sluge in popuščanja dvojno ali celo trojno povrnejo. Monopoli povišajo n. pr. samo ceno piva — in že izgubi povišanje plače vsak smisel. To pa je samo maj- hen primer—monopoli imajo v rokah ves trg, vse gospodarsko življenje v Avstraliji. Sedajni način borbe avstralskih sindika- tov postaja utrujajoč, gubi se v slepo ulico, iz katere ni izhoda.

Arabsko morje, 8. februarja

Sonce je že utonilo v morje peska, ko se je vrnil z dela Ivan Vidmar iz Loža. Nocoj je še težje hodil po vdiraljoči se zem- lji kot navadno, roke so mu kot mrtve opletale po prepoteni o- bleki. Vse je kazalo zelo slabo.

Voznik, ki je peljal težek to- vor njegovih železniških prago- va na postajo, mu je povedal, da so 12 kosov izvrgli. Ugotovili so, da pragi niso pravilno tesa- ni. Pa ne samo to. Voznik je tudi povedal, da za prevoz tistih 12 prago- ni dobil nobenega pla- čila.—Da bi zastoj vozil ob taki vročini in na tako daljavo? Za 12 prago- ni, ki jih niso na postaji sprejeli, boš dal še 12 dobrih prago- ne gre drugače! Nauči- ti se moraš tesaši železniške prage! Veliko tvojih prago- v in kolobarje navpič in ne po dolgem. Niti tega ne veš, da ni prag s sreem nič vredne! Tukaj imaš denar, ki ostane še tebi!

Ivan Vidmar je za ves teden trdega dela dobil liro in nekaj šilingov.

Meso, ki ga je zagledal pred šotorom, je vrgel v pesek, po- sodu z motno vodo je prevrnil in obleden legel na svoje leži- šče.—Lož, Loška dolina, Snež- nič. Še pred tremi meseci sem bil doma.—Potem se je stemnilo in v gozdu je bilo tiho kot v grobu.

Pred vojno je bilo nad polo- vico naših izseljencev zaposle- nih v "gozdni industriji", kakor pravijo povratniki. Sekali so jamski les za rudnike in tesali železniške prage. Največ jih je delalo v gozdovih okrog Kurawe v Zahodni Avstraliji, posamezne

skupine pa so bile raztresene po vseh avstralskih državah.

Takole pripoveduje Ivan Vid- mar o delu v avstralskih gozdo- vjih:

V začetku smo zelo trpeli. Težko smo prenašali vročino, težko pa je bilo tudi delo samo. Avstralski les je trd. Tega lesa ne tešiš kot našo smreko, iz ne- katerih vrst avstralskega lesa železniške prage klešeš. Se- le, ko smo se na delo navadili, smo res lahko nekaj naredili. Pred tebo- je na primer dober meter debe- lo drevo. Sam si pred njim s svojo sekuro in žago. V začetku smo mislili, da bo tako drevo en sam človek spravil na tla ko- smu v enem dnevu. Ko smo se na delo privadili, smo podrli tu- di najbolj debelo drevo v pol- ure. Podiranje dreves pa je za enega človeka težko, tudi če je na delo navajen. Zato smo de- lala navadno v dvojce. Dva de- lavca skupaj sta več naredila, če bi delal vsak zase.

Avstralski les pa ni samo zelo trd, nekatere vrste so tudi zelo smolnate. Dreva, ki mu pravi- buši, ni moreš žagati brez vode. Če reza ne zalivaš, žaga v smoli zastane. Železniški pra- gi iz vanduja pa vzdrže 40 let. Nekoliko manj trda vrsta kot vandu je drevo yarra. Yarra zraste zelo visoko in ima zelo debelo deblo. Iz takega debela se nateše do 300 železniških pra- gov. Pragi iz yarra vzdrže celo 50 let. Ta les sploh ne trohni. Les iz drevesa kary uporabljajo za pohištvo, sandivud pa za rez- barstvo. Za kurivo je najboljši blakboj, črno, zelo smolnato, do 2 metra visoko grmljeje. Evka- lipt, ki je kot avstralska poseb- nost najbolj znan, ne raste v Za- hodni Avstraliji. Evkalipt do- ježe največjo višino v Viktoriji, v Novem Južnem Walesu pa je visok kot naš javor. Mnogo dreves so v Avstralijo prinesli naseljenci. Danes raste v Av- straliji, posebno v okolici mest, več prinešenega drevesa kot av- stralskega. Velike pokrajine so zasedili z borovcem in hrastom. Posadili borovec se v avstralski zemlji počuti zelo dobro. Do- raste že v 20 letih. Novega drevesa pa niso prinesli samo iz Evrope, danes raste v Avstraliji veliko dreves, ki so doma v Afri- ki, v Indiji, Ameriki in na oto- kih nad severno Avstralijo.

Ob težkem delu nas je pred krizo in med krizo vsak dan mo- rila tudi skrb, če bo naše delo plačano in kako bo plačano. Do- bili so sto načinov, da so nam zaslužek odtrgovali. S tožbo ni- si navadno nič dosegel. Tožbo si sicer dobil, ne pa denarja. Po krizi, posebno pa med drugo svetovno vojno, so se tudi v gozdni industriji te nepravde razmere odpravile. Danes ni več primerov, da bi kdo za svoje de- lo ne dobil plačila.

V zadnjih stih letih se je de- lo v gozdu zelo mehaniziralo. Sedaj podirajo drevesa z moto- rno žago, motorna žaga razžaga tudi debela. Ni drevesa, ki bi bilo toliko debelo, da bi ga mo- rorna žaga ne podrli v 10 mi- nutah. Tudi železniške prage sedaj navadno žagajo, le malo- kje jih še koljejo. Motorna ža- ga je težka pol tone, je na dveh kolesih, z njo žagata dva de- lavca.

Vsi govorite tako strokovno, —pravim Ivanu. Izčuli me bo- ste za vsa dela, ki ste jih oprav- ljali v Avstraliji. Celo zlato bi- še znal mleti iz zlate rude. Po- vej, Ivan, še kaj bolj veselega, saj si dvajset let živel v Av- straliji.

Nato pa Ivan: Veselega smo pa gozdni delavci imeli bolj ma- lo. Živel smo sami zase. Če so delali v bližini znanci, smo se včasih zvečer obiskali. Na večje razdalje smo le malokrat hodili, v Avstraliji imaš od goz- da dan, dva dni hoda. Tudi če- sa ni bilo. Če nisi sekali, si se moral oprati, nabrusiti je bilo treba sekire, napiliti žage, vča- sih je bilo treba pisati domov. Vsako leto enkrat pa smo šli v Perth.—To je bilo navadno o božiču. Tam smo ostali nekaj dni, nakupili potrebnih stvari in se spet vrnili v gozd. Kdor je ostal v Perthu predloži se je vrnil slabe volje, ker je v tistih dneh potrošil ves zaslužek.

Kadar je zmanjkalo dela, so šli posebno mlajši ljudje radi na lov. Lovili so kenguruje. Ken- guru je zelo plašen, ima pa to- navado, da obstane, če zaživ- gaš. Ko posluša in opazuje kaj žvižg pomeni, lovec lahko stre- lja. Kengurujev rep je zelo do- ber za juho, zadnje noge in hr- bet imajo dobro meso, prednji

del je pa sama kost. Iz kengu- rujeve kože strojijo zelo dobro usnje. Najboljši avstralski čev- lji so iz kengurujeve kože. Ken- gurujev je zelo velik in je lov- nanje prost. Poklicni lovci jih love tudi na zanke. Sem pa tja so gozdarji uplenili tudi broša. Vendar je bil to bolj redek plen, ker je broš še bolj plašen in še hitrejši kot kenguru. Ob jeze- rih je zelo veliko sivih in črnih rac. Race je pol leta (od 24. de- cembra do 15. junija) prepove- dano streljati. Teže kot raco je upleniti emuja, največjo avstral- sko ptico, čeprav emu ne more leteti. Emu tehta do 50 kg in ima izredno močne noge. Ko beži, podira plotove in prebije tudi najmočnejšo ograjo. Mast emuja je najboljša mast za ma- zanje čevljev. Kožo s perjem strojijo za preproge. V Zahodni Avstraliji živijo tudi avstralski polhi, ki imajo zelo dragocen kožuh. Lov na polhe pa je do- voljen na vsakih pet let samo tri tedne. Ti polhi živijo v du- pljih, mladice pa nosijo na hr- bti. Mlad polh se zelo hitro udomači in se zelo naveže na človeka. Skupaj s človekom je in spi. Ponoči ne da miru, pro- ti jutru pa se spravi pod odejo. Divjega psa dinga, lisice in orle pokončujejo predvsem čuvarki ovčjih in govejih čred. Lovci, ki prinese usesa od dinga, rep od lisice ali kremplje od orla, dobi od države nagrado. Zajca dobi v Avstraliji mimogrede, vendar v Avstraliji zajcev ne streljajo. Zajce love na pasti. Izkušeni lovec, ki ima več pasti, ujame v eni noči nad sto zajcev.

To sem pa skoraj pozabil ome- niti: Nekaj časa je delal z nami Istran, ki je imel harmoniko. Ob harmoniki smo preživeli pre- cež veselih večerov. Tudi zapeli smo. Potem pa je Istran odšel, novega gozdarja s harmoniko pa ni bilo več.

(Dalje prihodnjič.)

NAZNANILO:

Ker nas je že več ljudi napro- silo za naslove jugoslovanskih oblastev v Združenih državah, naj tu navedemo, da naslov ju- goslovanske ambasade se glasi:

Yugoslav Embassy,
1520 — 16th St. N. W.
Washington 9, D. C.

Naslov urada jugoslovanske- ga konzula pa se glasi:

Yugoslav Consulate General,
745 — 5th Avenue,
New York 22, N. Y.

in
Yugoslav Consulate General
188 West Randolph Street
Chicago 2, Illinois

Pišete lahko v slovenskem, srbohrvatskem ali angleškem je- ziku.

V Prosveti so dnevna svetov- na in delavske vesti. Ali im- štate vaš dan?

Kulturno življenje

v novi Jugoslaviji

Glasilo jugoslovanskih knji- ževnikov "Literarna revija" ob- javlja zanimive podatke o kul- turnem življenju v novi Jugos- laviji. Kakor je znano, je bila Jugoslavija v zadnji vojni zelo opustošena. Vendar ima še dan- es enkrat toliko stalnih gledališč, kakor pred vojno. Poleg tega ima še večje število gledališč, ki imajo svoje igralske skupine se- stavljene iz diletantov.

Posebno živahno je kulturno življenje po posameznih repub- likah, kakor na primer v Mako- doniji, kjer pred vojno ni bilo nobenih pogojev za ugoden raz- voj ljudske kulture. V Skoplju je začelo delovati makedonsko operno gledališče in nova mo- derna radijska postaja.

Poleg orkestra in opernih zbo- rov ter radijskega zbora ima Beograd večje število sindika- lnih pevskih zborov. V zadnjem času so organizirali nov orkes- ter in nov pevski zbor Central- nega doma Jugoslovanske ar- made.

V Dubrovniku, Cetinju, Beo- gradu, Zagrebu, Sarajevu in Skoplju so še umetniške gale-rije, ki so veren odraz jugoslo- vanskih slikarskih tradicij, v zadnjem času obogatile z števil- nimi deli sodobne umetnosti. Med najboljimi kiparskimi deli sodobne jugoslovanske umetno- sti je "spomenik Rdeči armadi" delo kiparja Avgustinčiča, ki so ga postavili v Batni skeli na Du- navu. Na Bledu pa je napravil slikar Slavko Pengov veliko stensko sliko, ki prikazuje na- rodno osvobodilno borbo in delo za obnovitev dežele.

Jugoslovanska akademija zna- nosti in umetnosti v Zagrebu je bila tudi preurejena in obogatila so jo z deli starejših jugoslovan- skih slikarjev. V narodnem mu- zeju v Beogradu so odprli nov oddelek, v katerem so razstav- ljene reprodukcije srbskih fresk iz srednjega veka.

Zelo važen dogodek v kultur- nem življenju jugoslovanskih narodov pomeni tudi ustanovi- tev novega jugoslovanskega dramskega gledališča, v kate- rem so odigrali do sedaj tri pre- miere. To gledališče, pri kate- rem sodelujejo najboljši umet- niki vseh republik, bo dajalo pobudo jugoslovanskim pisate- ljem, da bodo ustvarili nova dramska dela.

NAROCNIKOM

Datum v oklepaju, na primer (July 31. 1948), poleg vašega imena na naslovu pomeni, da vam je s tem datumom potekla naročnina. Ponovite jo pravo- časno, da se vam list ne ustavi.

"PROSVETA"

2857 S. LAWDALE AVE.

Chicago 23, Ill.

Vaša naročnina na "Prosveto" je potekla z dnem.....19.....

V slučaju, da je od strani upravitelja kakšna pomota, nas takoj obvestite, da se leta popravil Z bratskim pozdravom ZA UPRAVO "PROSVETE"

CENE LISTU SO:

Za Zdrav. dršave in Kanado \$2.00	Za Chicago in okolice je ..\$2.50
1 tednik in ..0.90	1 tednik in ..0.90
2 tednika in ..1.80	2 tednika in ..1.80
3 tednike in ..2.70	3 tednike in ..2.70
4 tednike in ..3.60	4 tednike in ..3.60
5 tednikov in ..4.50	5 tednikov in ..4.50

Za Evropo je: Dnevnik \$11.00 — Tednik \$2.20
Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vrsto denarja ali Money Order v plam in si naročite Prosveto, list, ki je vaš lastnina.

Prištet se sme le one člane iz družine, ki to dovolijo in ki live ali stanujejo na enem in istem naslovu.

V nobenem slučaju ne več kot 5 tednikov

Pojasnili:—Vselej kakor hitro kateri teh članov, ki so prištet, preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral isti član iz dotične družine, ki je tako skupno